

Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL P.C.R.

Anul XXXVI Nr. 7086 Marți 30 august 1966 6 PAGINI — 30 BANI

PREVEDERILE CINCINALULUI

ÎN DEZBATEREA ÎNTREPRINDERILOR

DIRECȚII HOTĂRÎTOARE PENTRU REALIZAREA PLANULUI

Colectivul uzinei noastre fi revin sarcini importante în anii actualului plan cincinal. Comparativ cu anul 1965, producția globală și marfă va fi în 1970 cu peste 50 la sută mai mare, iar productivitatea muncii urmează să crească cu 28 la sută. Prin reducerea prețului de cost, în perioada 1966-1970 se vor obține economii în valoare de circa 70 milioane lei. După cât se vede, este vorba de sarcini mari, mobilizatoare, a căror realizare necesită o valorificare intensă a potențialului tehnic al uzinei, fructificarea deplină a experienței acumulate și stimularea largă a inițiativei întregului colectiv.

lele noastre, va asigura un spor de producție la sirmă galvanizată de 4000 tone anual. De asemenea, se va automatiza controlul la feroflux a barelor, prin care scontăm o îmbunătățire substanțială a calității acestora. Ne-am propus, totodată, să reorganizăm fluxul tehnologic la fabrica de electrozi, în scopul măririi capacității de producție cu circa 1000 tone pe an.

Țin să subliniez că dispunem de pe acum de un plan substanțial de

Ioan STANATIEV
director general
al uzinei „Industria sirmei”
Cimpia Turzii

(Continuare în pag. a III-a)

IN ZIARUL DE AZI

■ Raid - anchetă

Construcțiile școlare în ajunul deschiderii anului de învățământ

■ ESCALE PE DUNĂRE

(pag. a II-a)

■ Mai mare atenție micii mecanizări

■ ARTEZIENELE

OGOARELOR DOBROGENE

(pag. a III-a)

■ Dialog cultural

Talent și luciditate în arta contemporană

(pag. a IV-a)

Criteriaul eficienței în munca de cercetare științifică

de acad. Aurel AVRAMESCU

Conceput în condiții de totul excepționale, comparativ cu ceea ce s-a făcut în acest domeniu în trecut, programul unitar al cercetării științifice reprezintă un adevărat salt calitativ în activitatea de investigație științifică românească. Expresie a unor largi și fertile consultări ale specialiștilor și colectivelor interesate din unitățile productive, institutele Academiei și departamentele, ca-

tedrele universitare, programul stabilește temele și acțiunile de cercetare pe următorii cinci ani, în concordanță cu necesitățile fundamentale și urgente ale economiei noastre naționale, aflată în ascendență dezvoltare. Pentru prima oară se prevede o coordonare armonioasă și sistematică între diverșii factori ai cercetării științifice din țara noastră.

Faptul că toate colectivele de cercetare vor cunoaște bine principalele teme asupra cărora urmează să-și axeze activitatea în următorii cinci ani prezintă o deosebită importanță. Efortul acestor cadre poate fi deci dozat în amănunt pe toată această perioadă.

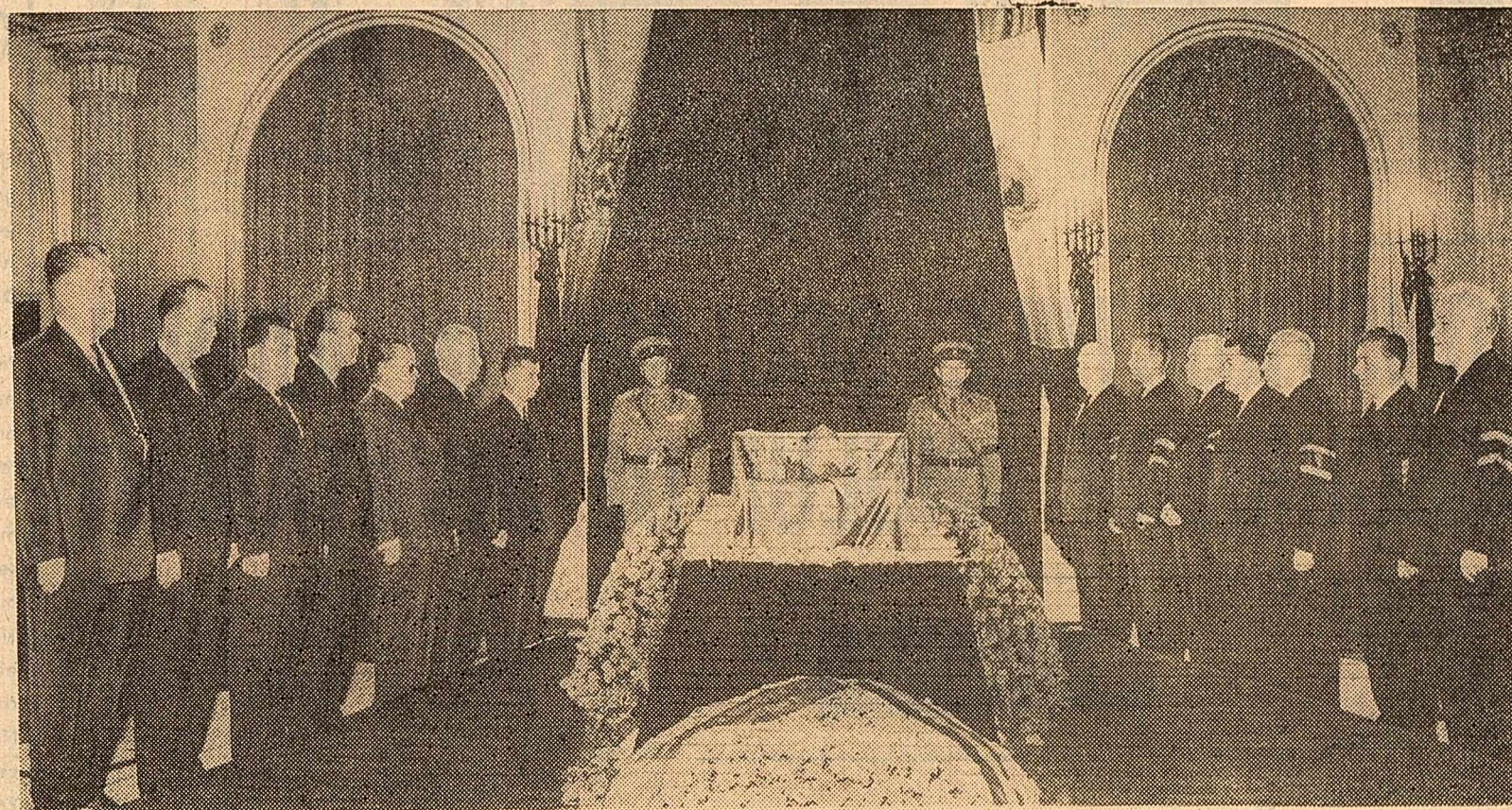
În elaborarea planurilor de cercetare în detaliu, colectivele trebuie să țină seama în mod obligatoriu de criteriul eficienței în munca de cercetare științifică ca o condiție sine qua non, fără de care nu este posibilă finalizarea eforturilor în știință. În fond este vorba de asigurarea unei cit mai rapide și mai eficiente aplicări în producție a rezultatelor muncii științifice. O cercetare își dovedește practic eficiența numai atunci cînd ajunge să fie asimilată în producție, iar rezultatele ei puse la dispoziția unei mase cât mai largi de beneficiari.

Firește, anumite investigații pot necesita un proces îndelungat de asimilare și eforturi mult mai mari în comparație cu alte cercetări a căror finalizare se face mai lesne. Sînt și situații în care unele întreprinderi care urmează să asimileze o cercetare aleg după criteriul de multe ori subiective rezultatele pe care le vor introduce în practică. În cazul în care beneficiarul optează pentru asimilarea unei cercetări, el trebuie să aibă în vedere folosul imediat și de perspectivă pe care le aduce aceasta.

Numeroase colective de cercetători din institute și laboratoare au înregistrat succese deosebite pe această linie, temele de cercetare urmărind satisfacerea unor nevoi reale ale economiei naționale. Multe studii valoroase au avut drept consecință realizarea la importul unor produse de înaltă tehnicitate care nu se fabricau la noi în țară. Economia de valută obținută, deși importantă, nu reprezintă totuși decît unul din avantajele activității de cercetare științifică. Ridicarea nivelului tehnologic al fabricației, modernizarea acesteia în pas cu cele mai noi modele pe plan mondial în urma asimilării rezultatelor cercetării mi se pare însă un factor de prim ordin pentru producție. Aici, în această direcție, se poate evidenția în mod concret și eficiența investigațiilor științifice: invenția ing. N. Petcu, din industria petrolului,

OPINII

LA PALATUL REPUBLICII - PRIN FAȚA CATAFALCULUI TOVARĂȘULUI LEONTIN SĂLĂJAN

Conducătorii de partid și de stat făcînd de gardă la catafalcul tovarășului Leontin Sălăjan

Luni, 29 august 1966, spre Palatul Republicii din Capitală se îndreptau, încă din primele ore ale dimineții, șiruri lungi de cetățeni spre a aduce un ultim omagiu tovarășului Leontin Sălăjan, membru al Comitetului Executiv al Partidului Comunist Central al Partidului Comunist Român, general de armată, ministrul forțelor armate. Două zăbrance mari, de doliu, sînt arborate pe fațada clădirii Palatului.

În marea sală, unde se află catafalcul pe care este depus sicriul cu corpul neînsufletit al tovarășului Leontin Sălăjan, răsună solemn acordurile marsurilor funebre. Pe fundalul sălii coboară faldurile îndoliate ale drapelului partidului și statului nostru. În fața catafalcului se află o mare coroană de flori, pe ale cărei panglici roșii și tricolore sînt înscrise cuvintele: „Din partea Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri”.

Pe perne purpurii se află Steaua de Erou al Muncii Socialiste și celelalte ordine și medalii conferite tovarășului Leontin Sălăjan pentru meritele sale deosebite în construirea socialismului, în înfrîngerea statului socialist. Ora 10. Prima gardă la catafalcul este alcătuită din tovarășii Nicolae Ceaușescu, Chivu Stoica, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Alexandru Birădeanu, Emil Bodnaras, Alexandru Drăghici, Paul Niculescu-Mizil, Ilie Verdeț, Maxim Berghianu, Petre Borilă, Constantin Drăgan, Gheorghe Rădulescu, Ștefan Voitec.

În continuare, fac de gardă tovarășii Petre Blajovici, Dumitru Colu, Florian Dănilache, Ianoș Fazekas, Mihai Gere, Petre Lupu, Dumitru Popa, Vasile Vilcu, Mihai Dalea, Vasile Patilneț, Virgil Trofin, Ilie Murgulescu, Costanța Crăciun, Gheorghe Gaston Marin.

Conducătorii de partid și de stat prezintă apoi condoleanțe familiei îndoliate. Rînd pe rînd, fac de gardă membri ai Comitetului Central al Partidului Comunist Român, ai Consiliului de Stat și ai guvernului, generali și ofițeri superiori, reprezentanți ai organizațiilor obștești, veterani ai mișcărilor muncitorești din țara noastră.

În jurul catafalcului fac de strajă în permanență ofițeri superiori ai forțelor noastre armate. Prin fața sicriului trec în șir neîntrerupt oameni ai muncii din întreprinderile și instituțiile bucureștene, activiști de partid și de stat, reprezentanți ai organizațiilor de masă, oameni de cultură, militari ai forțelor noastre armate.

Sînt depuse coroane de flori din partea Ministerului Forțelor Armate, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Căilor Ferate, Ministerului Mînelor, Ministerului Afacerilor R. P. Mongolă; Mohamed Fahmy Hamad - Republica Arabă Unită; Jean Louis Pons - Franța; Olof Gustav Bjurström - Suedia; Niccolò Moscato - Italia; Johann Manz - Austria; Sambas Atmadinata - Indonezia; Ewald Moldt - R. D. Germană; Leslie Charles Glass - Marea Britanie; Jaksa Petrici - R.S.F. Iugoslavia; Cestmir Cisar - R. S. Cehoslovacia; A. V. Basov - Uniunea Sovietică; Tzen Iun-ciuan - R. P. Chineză; Iosif Pogace - R. P. Albania; miniștrii: Joost B. Haverkorn van Rijswijk - Olanda; Jorge de Oliveira Maia - Brazilia; însărcinații cu afaceri ad-interim: Jaime Coutts - Republica Chile; Mordechai Avgar - Israel; Hernan Sixto Fernandez - Argentina; Waliulla Khan Khaishgi - Pakistan; Sandor Argyelan - R. P. Ungară; Spyros Adamopoulos - Grecia; Robert van Overberghe - Belgia; Wilhelm Doppler - Elveția; Ivan Mangov - R. P. Bulgaria; Ho Tu Truc - R. D. Vietnam; Teini Koistinen - Finlanda; Joseph Neubert - S.U.A.

Impreună cu șefii de misiuni diplomatice au exprimat condoleanțe atașajii militari străini acreditați la București.

Cei care au prezentat condoleanțe au păstrat un moment de reculegere în fața portretului cernit al tovarășului Leontin Sălăjan și apoi au semnat în cartea de condoleanțe.

(Agerpres)

Externe, Consiliului Superior al Agriculturii, Comitetului orașenesc București al P.C.R. și Comitetului executiv al Sfatului popular al Capitalei, Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor, Uniunii Tineretului Comunist, Consiliului Național al Femeilor, Consiliului U.A.S.R., din partea familiei.

Prin fața catafalcului au trecut, de asemenea, șefii ai misiunilor diplomatice acreditați la București, atașajii militari și alți membri ai corpului diplomatic. Ei au prezentat condoleanțe familiei îndurerată și au depus coroane de flori.

„Din nou se schimbă garda. De veghe stau tineri ostași, reprezentînd arme diferite, purtînd pe braț banderole roșii, îndoliate.

Într-o tăcere solemnă au continuat pînă seara tîrziu să treacă prin fața catafalcului bărbați și femei, vîrstnici și tineri muncitori, intelectuali, ofițeri și militari ai forțelor noastre armate, pentru a aduce un ultim omagiu tovarășului Leontin Sălăjan, fiu credincios al poporului român, luptător neobosit pentru cauza Partidului Comunist Român, pentru progresul și înflorirea României socialiste.

Telegrame primite de C.C. al P.C.R.

Pe adresa Comitetului Central al Partidului Comunist Român au sosit numeroase telegrame de condoleanțe în legătură cu încetarea din viață a tovarășului Leontin Sălăjan, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., general de armată, ministrul forțelor armate.

Au trimis telegrame de condoleanțe Comitetul orașenesc București al P.C.R. și Sfatul popular al Capitalei, comitetele regionale de partid și sfaturile populare regionale Argeș, Bacău, Banat, Brașov, București, Cluj, Crișana, Dobrogea, Galați, Hunedoara, Iași, Maramureș, Mureș-Autonomă Maghiară, Oltenia, Ploiești, Suceava.

De asemenea, au trimis telegrame de condoleanțe comitetele raionale și orașenești de partid și sfaturile populare raionale și orașenești: Curtea de Argeș, Găești, Rimnicu-Vilcea, Arad, Bozovici, Caransebeș, Deta, Făget, Moldova Nouă, Oravița, Sinicicola Mare, Adjud, Orșova, Timișoara, Lehliu, Oltenița, Răcari, Urziceni, Oas, Aleşd, Criș, Ineu, Marghita, Oradea, Salonta, Șimleu, Adamclisi, Măcin, Medgidia, Bujor, Focșani, Panciu, Tecuci, Hațeg, Sebeș, Orăștei, Carei, Cehul Silvaniei, Lăpuș, Negrești, Vișeu, Reghin, Tîrnăveni, Buzău.

Au mai trimis telegrame de condoleanțe colectivele uzinei „23 August”-București, Combinatul siderurgic Hunedoara, uzinei „Tehnotrig”-Cluj, uzinei mecanice Timișoara, uzinei „1 Mai” Baia Mare, exploatarilor miniere Băiut și Săsar, Combinatul de Îngreșăminte azotoase Tirgu-Mureș, IPROFIL „23 August”-Tirgu-Mureș, S.M.T. Deta, S.M.T. Pelinu-Urziceni, G.A.S. Borănești, G.A.S. Șimleu Silvaniei, cooperativele agricole de producție din comunele Bărcănești, Balaciu, Grindu-Urziceni, Jebel, Sintana.

Condoleanțe au trimis, de asemenea, profesorii și studenții de la Universitatea București, colectivul I.M.F.-Tirgu-Mureș, artiștii și personalul tehnic al Teatrului Național „V. Alecsandri” din Iași, colectivele unor licee și școli generale.

Au sosit, de asemenea, telegrame din partea a numeroase consilii locale ale sindicatelor, comitete regionale, raionale și orașenești ale U.T.C., organizații locale de femei etc.

Au trimis telegrame de condoleanțe comandanții de unități militare, numeroși ofițeri, subofițeri și ostași ai forțelor noastre armate. Numeroase telegrame de condoleanțe au fost trimise pe adresa Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România.

(Agerpres)

Sosirea unor delegații militare de peste hotare

Luni după-amiază au sosit în Capitală, pentru a participa la funeraliile tovarășului Leontin Sălăjan:

Delegația militară a Uniunii Sovietice, formată din mareșal al Uniunii Sovietice, Rodion Malinovski, ministrul apărării U.R.S.S., general de armată M. I. Kazakov, general colonel G. P. Romanov. Din delegație face parte A. V. Basov, ambasadorul Uniunii Sovietice la București.

Delegația militară a R. P. Ungare, formată din general colonel Lajos Czinege, ministrul apărării naționale al R. P. Ungare, general maior Lajos Toth. Din delegație face parte colonel Lajos Vegh, atașat militar al Ambasadei R. P. Ungare la București.

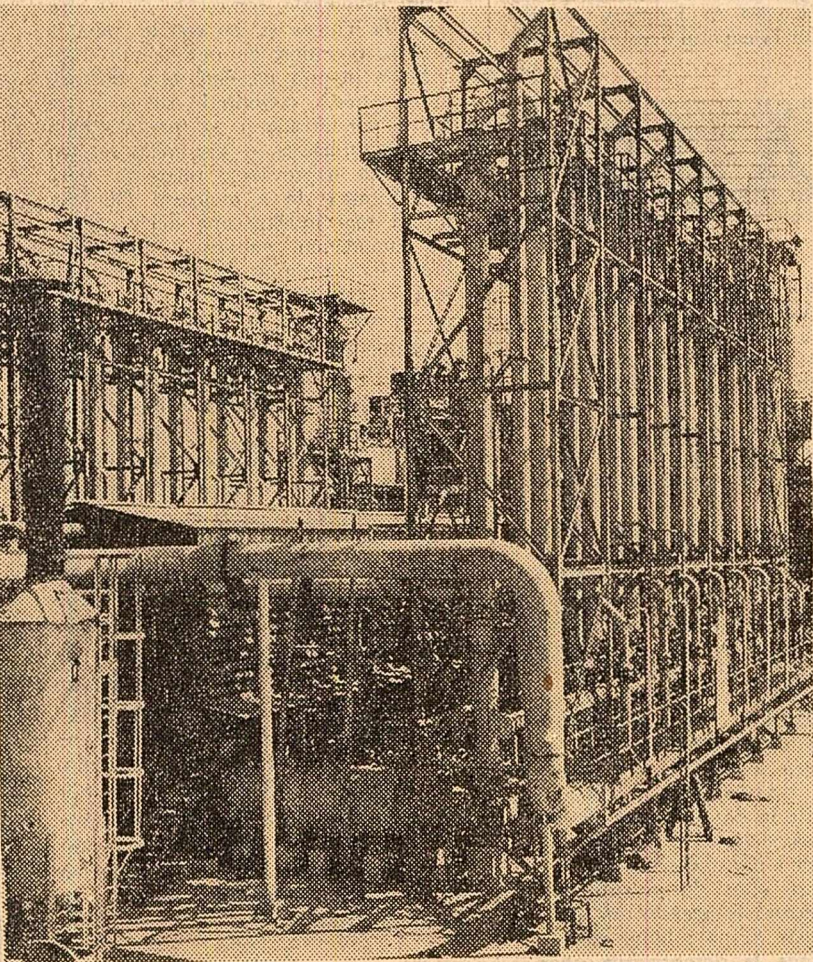
Delegația militară a R.S.F.

Iugoslavia - formată din general colonel Sasici Jefta, adjunct al secretarului de stat pentru apărarea națională, general maior Susnjar Iance. Din delegație face parte colonel Krzimir Ljubo, atașat militar al Ambasadei R.S.F. Iugoslavia la București.

La sosire, pe aeroportul Băneasa, delegațiile militare din țările prietene au fost întâmpinate de tovarășii general colonel Ion Ioniță, general-locotenent Ion Coman, general-locotenent Ion Gheorghe, generali și ofițeri superiori ai forțelor noastre armate.

Au fost de față șefii misiunilor diplomatice ale Uniunii Sovietice, R.S.F. Iugoslavia și R.P. Ungare, precum și alți membri ai ambasadelor

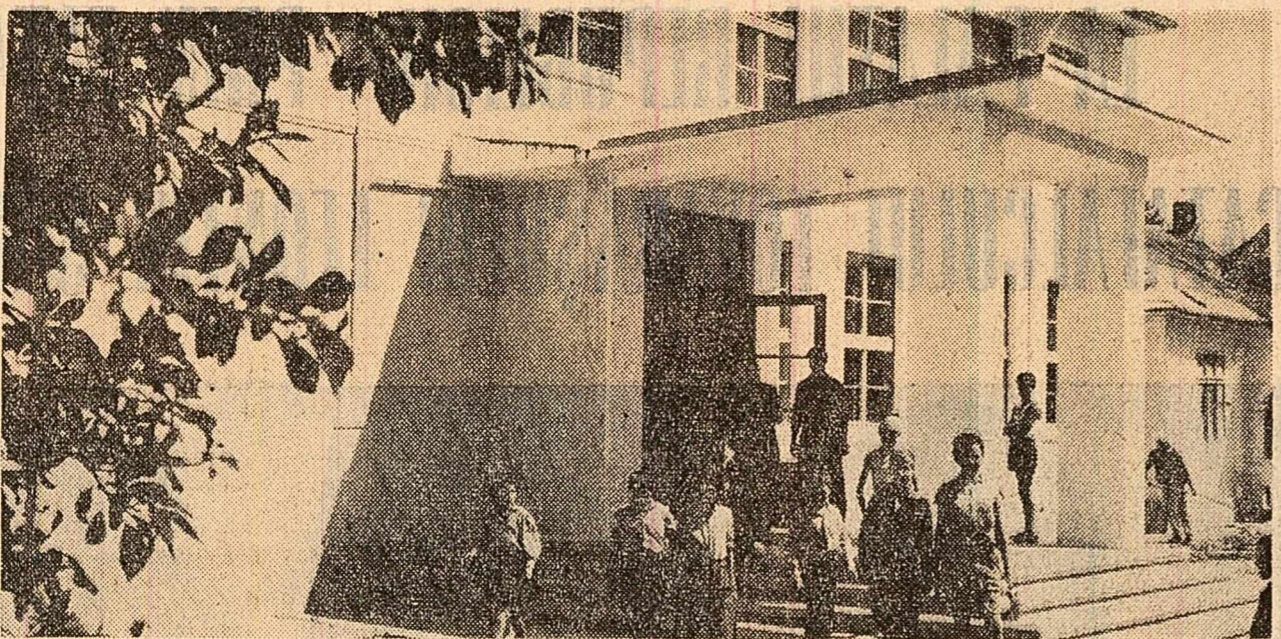
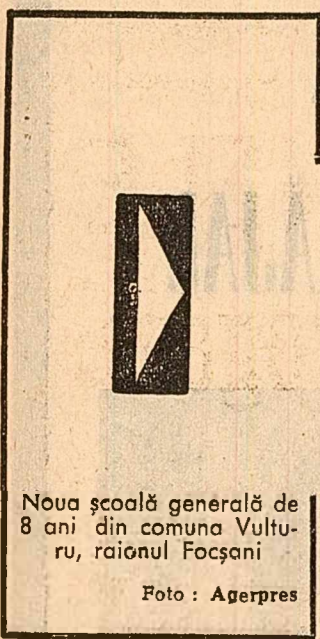
(Agerpres)

Linia de fabricație a negrului de fum din cadrul Uzinei chimice Pitești

ÎN PAGINA A III-A
Relatări de la mitingurile de doliu din întreprinderi, instituții, unități agricole socialiste, unități militare

(Continuare în pag. a IV-a)

Noua școală generală de 8 ani din comuna Vultur, raionul Focșani

Foto: Agerpres

CONSTRUCȚIILE ȘCOLARE ÎN AJUNUL DESCHIDERII ANULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Se obișnuiește adesea să se spună că pentru pregătirea deschiderii fiecărui nou an de învățămînt, constructorii au de dat un examen — acela al executării la termenul prevăzut a clădirilor destinate școlilor.

Raid-anchetă

În cursul acestui an, spațiul școlar din toate regiunile țării va crește cu peste 2.300 săli de clasă, care se vor adăuga celor aproximativ 23.000 construite între anii 1960-1965. Noul an școlar bate la ușă! Care este stadiul noilor construcții? O vizită pe șantierele școlare din regiunile Oltenia, Mureș-Autonomă Maghiară și Ploiești arată că în unele raioane — Filiași, Oltețu, Caracal, Cluc, Gheorghieni — toate noile școli sînt gata pregătite pentru sîrbătorile deschiderii cursurilor. În celelalte raioane însă, constructorii nu își trec cu succes „examenul”. Fată de serioasele rămîineri în urmă semnalate pe șantierele multor școli din regiunile amintite — și asemenea situații există, din păcate, și în alte regiuni ale țării — i-am întors pe cei în cauză, constructorii și beneficiarii: Poate fi recuperată întârzierea în realizarea planului la construcțiile școlare? Prin ce mijloace se poate asigura deosebit de folosința a noilor obiective aflate în lucru?

Normal ar fi ca șeful popular regional să pună capăt grabnic acestei „dispute” și amînărilor în lanț ale termenelor de execuție. Aici însă, obiectivul controversat nici nu este cunoscut. În situația înlocuită la 15 august la secția de învățămînt se arată că pe teren lucrurile merg strună, conform graficului. Că „situația” a fost întocmită birocratic, după... ureche, nu mai încapă nici o îndoială. Rădăcina ca organele locale de partid să ia măsuri grabnice pentru ca realitatea, prezentă la numai oțiva pași de șeful popular regional — și nu numai acolo — să fie analizată operativ, sub devăzarea ei înfășurătoare, iar lucrările pe șantierele școlilor să intre într-un ritm alert, pronicu recuperării rămîinerii în urmă.

CÎND NU EȘTI „ÎN TEMĂ”

În raioanele Băilești, Giurgiu, Calafat, Tr. Severin, tărăgănarea lucrărilor a atins timpul record de o jumătate de an, cele 58 săli de clasă în construcție aflîndu-se, pînă nu de mult, abia la fundatie. La Zorăști și Alimpești — raionul Giurgiu, de exemplu, beneficiarul noilor școli nici măcar nu s-a prezentat la Banca de Investiții pentru deschiderea creditului construcțiilor. Prof. Dumitru Voicu, șeful secției de învățămînt a Ștatului popular al regiunii Oltenia, care ne-a relatat aceste exemple, este de părere că „mersul construcțiilor școlare din raioanele amintite este lăsat la voia întâmplării și e greu să se facă în grabă, acum în numai câteva săptămîni, ceea ce nu s-a făcut în șase luni bune de lucru” — „Nu-l contrazicem!” Dar cine oare, dacă nu șeful popular regional, avea îndatorirea să vegheze la realizarea construcțiilor școlare planificate în fiecare raion, adoptînd măsurile de rigoare pentru a-l impulsiona pe cei care nu-și îndeplineau obligațiile? De ce în șase luni n-au fost trași la răspundere cei vinovați de tărăgănarea lucrărilor?

După cum se știe prea bine, la construirea unei școli trebuie să concureze zidarii, tîmplarii, instalatorii, mozaicarii iar la executarea diferitelor părți componente ale clădirii trebuie să contribuie — într-o anumită ordine — în funcție de diferitele întreprinderi. Altfel, lucrarea nu avansează în ritmul necesar, nu poate fi gata la termen. Nerespectarea acestor cerințe este — în general — cauza rămîinerii în urmă existente pe șantierele școlilor din Fintinele-Cibu, Gornești, Deleni, Subcetate, din regiunea Mureș-Autonomă Maghiară. Acolo, ca și în multe alte părți, este dat drept justificare a întârzierilor un fel de poveste cu coșogul roșu: cînd s-a stabilit amplasarea și a existat documentația nu s-a deschis finanțarea, iar cînd s-au adus toate materialele necesare construcția tot n-a avansat pentru că, fiecărui categoric de constructori, în loc să recupereze rămîinerii în urmă,

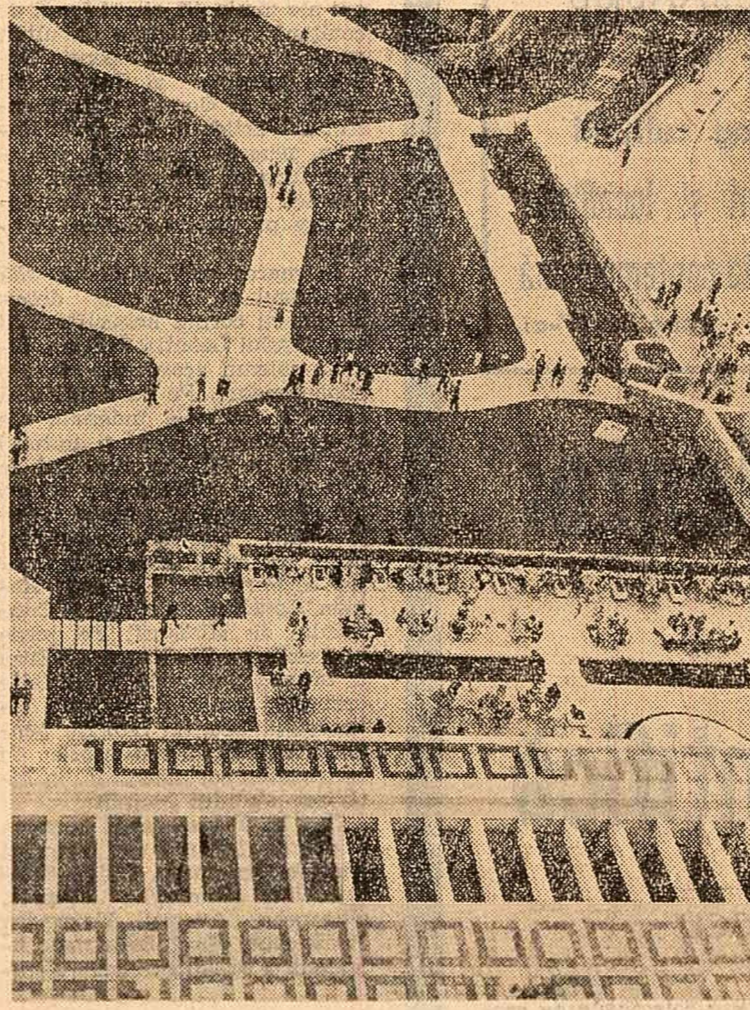
lei. Era vorba, deci, de un volum mare de muncă, care presupunea o organizare exemplară, o bună înzestrare tehnică. Or, cum a fost organizată această activitate? De realizarea lucrărilor răspund numai un maestru și un inginer; înzestrarea tehnică doar... un camion. Nu e greu să-ți dai seama, în asemenea condiții, de „ritmul” și de „stadiul” lucrărilor. De altfel, la Ștatul popular raional Buzău, cit și la Ștatul popular regional Ploiești nu se știe exact cine răspunde de aceste lucrări, cine este dator să intervină pentru a determina o bună organizare a lucrărilor. Ing. Constantin Crețulescu, deși răspunde de acest sector de activitate, declară cu semnificație că „nu este în temă”.

Faptele relatate aici denotă, pe de o parte, o serie de lipsuri serioase existente în organizarea și desfășurarea lucrului pe diferite șantiere școlare, iar pe de altă parte, o slabă activitate de îndrumare și control din partea comitetelor executive ale ștaturilor populare, a forurilor locale care răspund de îndeplinirea planului de construcții școlare. Așa cum au arătat unii dintre interlocutorii noștri, în multe locuri există posibilitatea recuperării rămîinerii în urmă. Dat fiind timpul scurt care a mai rămas pînă la deschiderea cursurilor anului de învățămînt, este nevoie ca ștaturile populare regionale, raionale, orășenești, sub îndrumarea și sprijinul ferm al organelor și organizațiilor de partid, să analizeze de îndată stadiul

În Capitală NOI UNITĂȚI COMERCIALE

În ultima vreme, se-a completat cu noi magazine. Douăzeci și patru de unități comerciale au intrat în funcțiune în cartierele Balta Albă, Drumul Taberei etc. Alte spații comerciale — circa 42 — sînt în construcție și urmează a fi terminate în cursul acestui trimestru. 17 unități și-au reluat recent activitatea într-un cadru în întregime transformat, în urma lucrărilor de modernizare la care au fost supuse. Dintre acestea amintim magazinul alimentar general cu autoservire „Austral” de pe B-dul Republicii, magazinul cu obiecte pentru decorațiuni interioare de pe B-dul Nicolae Bălcescu și altele. Cu acestea numărul unităților modernizate, de la începutul anului pînă în prezent, a crescut la 38, pe lângă alte peste 80 de unități renovate și reparate.

Anchetă realizată de Florica DINULESCU, Constantin CAPRARU, Lovin DEAKI, Victor DELEANU

Piatra Neamț: Parcul central văzut de la înălțimea noilor construcții

Întrebări pe marginea unor răspunsuri

Operativitatea, exigența, spiritul de răspundere caracterizează majoritatea răspunsurilor primite de la organele de partid și de stat, cărora ziarul le trimite spre rezolvare diferite scrisori — sesizări sau reclamații ale cetățenilor. Poarta ne mai aduce însă și răspunsuri superficializate, înlocuindu-le cu interminabile justificări „obiective”, sau care ne informează că s-au luat... jumătăți de măsură. Cum pot fi ele calificate?

Prin poșta ne-a sosit o scrisoare în care oficialul sanitar Teodor Bodea, din comuna Cisteiu de Mureș, ne semnala că a primit pe nedrept 6 sancțiuni (decizia nr. 11 a Spitalului unificat Cema Mureș). În răspunsul Ștatului popular al raionului Alud ni se confirmă că „această măsură a fost pripită”, sub influența discuțiilor dintre directorul șpitalului și oficialul sanitar. Cum era și firesc, dispoziția a fost anulată. Totuși, răspunsul ne lipsește de o precizare necesară: s-a luat vreo măsură și față de gestul neprincipial al directorului de șpital? Nici o funcție nu permite cuiva să jignească un om al muncii. Iar abuzurile, după cum bine se știe, sînt sancționate.

„Un răspuns telegrafic ne-a sosit de la fabrica de încălțăminte „Solidaritatea” din Oradea. „Întreprinderea noastră a primit în ziua de 13 mai încălțăminte reclamată prin magazinul O.C.L. Brașov. La 23 mai a fost expediată înapoi, după ce a fost consolidată lipsa baretelor care erau reclamate”. Dar nici un cuvînt și despre cauzele care generează de asemenea întârzieri produse de calitate îndoielnică. S-a putea amînti măcar măsurile care, luate pe viitor, ar urma să stea-gărdă în memoria cumpărătorilor impresiile penibile. Tovarășe director și tovarășe inginer șef de la „Solidaritatea”, nu uitați — calitatea produselor care poartă marca întreprinderii reflectă însăși calitatea muncii dumneavoastră!

Și acum, un răspuns gen „uite — nu e”. Loca-

lata și o mostră de „răspuns” la o sesizare în legătură cu prețurile gospodăriei a hotelurilor din Iași. „În ceea ce privește starea deplorabilă a hotelurilor... sesizarea este justă”. Despre cauzele care au dus la această situație, despre măsurile ce se impun, nu sînt un cuvînt autocritic sau de angajament cel ce „gospodărește” aceste hoteluri. Într-o manieră asemănătoare ne-a răspuns Ștatul popular regional Cluj. La numerele 15 și 18 de pe strada 6 Martie din Cluj se găsește depozitul I.C.R.M. ului, unde zilnic se produce vacarm. Locatarii din vecinătate și-au pierdut liniștea. Din răspunsul la sesizarea lor aflăm... „pentru evitarea acestui zgomot, D.R.T.A. va trebui să ia măsuri de schimbare a placă de tablă și de a introduce o altă metodă de încălzire și descărcare a containerelor”. În numele locatarilor de pe această stradă, rugăm conducerea I.C.R.M. și D.R.T.A. Cluj să ne comunice urgent și data cînd urmează să se introducă

Plenara din aprilie a.c. a Comitetului Central al partidului a subliniat încă o dată, cu toată tăria, grăia deosebită ce trebuie acordată muncii cu scrisorile cetățenilor, cu sesizările, reclamațiile lor. Acestea sînt mii și mii de lire de legătură între instituțiile de stat, de partid și cetățeni, cu toții chemați să participe la conducerea treburilor obștești, la perfecționarea permanentă a organizării și activității sociale în țara noastră. Iată de ce fiecare semnal al lor își merită răspunsul cuvenit — nu recunoașterea sau negarea formale, birocratice, ci analize temeinice, obiective urmate operativ de măsuri eticace.

Să fie turnat într-o „cutie de coștoare” decât s-ar putea crede. Și astfel am vedea răsărind în „balta” cîteva cabane și refugii, un camping pe cine știe ce ostrov sălbatic, în plină cămălușă strîndurilor ar ferici zeci de mii de bucușteni. Și apoi, de vreme ce nu ne e greu să călătorim simbița cu trenul pentru a petrece o duminică la cabanele din Bucuș, de vreme ce abia mii găsim locuri la aceste excursii de sfîrșit de săptămîna, am putea porni cu aceeași bună dispoziție către celălalt punct cardinal: o noapte pe vas, o plimbare pe sub Podul prieteniei, în la Borcea, sau o zi de baie în Dunăre, 2-3 babei deși în frigider ca un trofeu, o masă pescărească și un vin de Greaca ori de Valea Călugărească — oare nu fac toate acestea cît o ascensiune pînă la Babele?

Și ar mai putea fi... De cîteva veri, grupuri de studenți bucușteni pornesc de la Giurgiu cu bărci universale, remorcate de șalupe. Pînă la Tulcea și, pe canale, pînă la Sulina, pescuind cu undița sau inițindu-se în arta pasionantă a vîntării subacvatice, colindînd ostroave și bălți, procurîndu-și și pregătindu-și singuri mîncarea — excursiile acestea pline de neprevăzut, tinerești, oferă posibilitatea de a cunoaște Dunărea înfinit mai îndepărtat decît călătoria comodă cu vaporul. Beneficetes, bărci universale se găsesc, amatori nici în excursiile studentești nu mai au locuri. Ideea ar putea fi deci cu ușurință preluată și extinsă de O.N.T., eventual în colaborare cu organizațiile de tineret, cu cluburile sportive.

Și ar mai fi... Călătorind cu „Săgeata”, îmi imaginez, împreună cu unul din căpitani ei, afluența de călători la o eventuală cursă de pasageri Giurgiu — Constanța. Cu vas obișnuit sau cu unul din frații mai mari ai acestor nave zburătoare — cu un „Meteor”. „S-ar vinde biletele ficăreii curse chiar cu săptămîni înainte” — era de părere căpităniul. Avea, fără îndoială, dreptate. Pentru că — vă amintiți? — dacă o simplă incidentă a drumului de fier cu cel fără pulbere ne tulbură într-adevăr, mereu, e lesne de imaginat universul vast de bucurii și impresii de neuitat prin care Dunărea poate egala privescile, răcoarea și o-zonul munților.

S. UTAN

GATA, DAR... MAI DUREAZĂ

Pentru orice constructor gata înseamnă „la cheie”. Adică, clădiri spațioase și luminoase, finisate îngrijit, vădînd interesul și dragostea muncii celor care le-au înălțat pentru copiii ce vor învăța în ele. Cei care amîna lucrul de pe o zi pe alta au găsit însă o altă formulă și vor să-și ascundă rămîinerii în urmă, cum se spune, după... deget. „Gata” se traduce, în limbajul lor, prin faza „la rosu”. Dar să exemplificăm concret. Cele două școli cu cîte 24 săli de clasă, înălțate la Cluj și Tr. Severin și profilează de pe acum silueta elegantă pe fundalul noilor cartiere. Ele se află în stadiul ultimelor finisaje și lucrul va fi terminat la timp. La Ploiești, însă, școlile mari din cartierele Mihai Bravu și de pe str. Poștei, al căror termen de predare este peste cîteva zile, se află în construcție de materiale deteriorate, risipite într-o dezordine greu de închipuit. Parchetarea, finisajele la fațade, lucrările de instalație electrică și sanitară sînt mult rămase în urmă.

Lucrările au început tîrziu din cauză că beneficiarul — ștatul popular — nu a asigurat la timp deschiderea finanțării lucrărilor — ne spun șefii de echipă Grigore Constantin și Ion Priscacaru, de pe cele două șantiere. Nu credem că putem termina la termenul prevăzut în contract.

— Și nu s-ar putea recupera cumva timpul pierdut? — Poate dacă am lucra în două schimburi... (Ceea ce nu se întîmplă la ora actuală).

— Constructorii n-au de ce să se „grăbească” pentru că nici în cazul cînd ei ar termina, clădirea n-ar putea fi dată în folosință, deoarece I.R.E.-Cimpina refuză să execute lucrările contractate la rețeaua de energie electrică — adăugă ing. Alexandru Praja.

Au fost cîndva castele romane, cetăți bizantine, raionale — dar noi le-am moștenit ca porturi peșteră, aglomerații de samsari și mizerie lucie sau locuri în care, pur și simplu, nu se mai întîmpla nimic. Azi? Lîngă Moldova Nouă se construiește cea mai nouă Moldova, oraș al mineriilor moderne. Orșova se pre-luă de ultimul întrecere regională. Severin a câștigat ultima întrecere regională pentru infirmușetărea orașelor. Turmu-Măgurele își făurește noul destin de cetate a chimiei ultramodern. Brăila: orașul neabîntului destin tehnic al stufului și salciei. Calafat — cetate superdurgică a țării, orașul uimitoarelor Țigline (I, II, III...). Tulcea — cel mai mare combinat de industrializare a peștelui din țară. Maluic: orașul acesta — de cercetători — mai ieri nici nu exista în mijlocul Deltei albafeței...

Dincolo de deosebirii însă, dincolo de personalitatea în primul rînd economică pe care socialismul le-a dezvoltat-o sau le-a construit-o ab inițiu, orașele acestea se întînesc — urbanistic, arhitectural, ca mod de viață — în renumele evocator de „orașe de la Dunăre”. Și, ca într-un cerc închis al cauzelor și efectelor, vecinătatea fluviului nu numai că le conferă un aer aparte, dar le impune și obligații deosebite. Așa-zicînd, de vreme ce mai toate așezările s-au acutiat pe văi de ape, una este să te gospodărești lîngă un pîru care seacă vara și alta să te ogîndești zilnic, primăvara ca și toamna, în undele vespice călătore ale unei magistrale europene. În afuența estivală a turșilor — din ce în ce mai sensibilă în perspectiva valorificării superioare a posibilităților de agrement, odihnă și instrucție pe care le oferă bătrînul Istros — nu face decît să sporească, să accentueze aceste obligații gospodărești.

De la deschiderea spre apă a peisajului urbanistic și pînă la aprovizionarea magazinelor cu undițe sînt sumedenie de probleme, mai mari sau mai mici, fiecare cu însemnătatea ei: onomastica străzilor și a rețelei comerciale, condițiile specifice de recreere și petrecere instructivă a timpului liber, gama „suvenirurilor” locale, listele de bucate din restaurante, chiar și — de ment, odihnă și instrucție pe care le oferă bătrînul Istros — nu face decît să sporească, să accentueze aceste obligații gospodărești.

De la deschiderea spre apă a peisajului urbanistic și pînă la aprovizionarea magazinelor cu undițe sînt sumedenie de probleme, mai mari sau mai mici, fiecare cu însemnătatea ei: onomastica străzilor și a rețelei comerciale, condițiile specifice de recreere și petrecere instructivă a timpului liber, gama „suvenirurilor” locale, listele de bucate din restaurante, chiar și — de ment, odihnă și instrucție pe care le oferă bătrînul Istros — nu face decît să sporească, să accentueze aceste obligații gospodărești.

de peșoare” ca la Focșani, tot „ghiveci moldovenesc” ca la Brașov... Pește? Întrebînd în nenumerate restaurante, a trebuit să înfruntăm privirile unor ospătari care oscilau între umiere și compasiune; de fiecare dată, în fiecare oraș; cu amabilitatea alt de caracteristică meseriei, cîteva m-a îndrumat către „Delta Dunării” din București. Într-o singură oră de dat cu undița și tot s-ar putea procura kilogramele de pește necesare unui meniu pescăresc, obligatoriu măcar la cîte unul din restaurantele fiecărui oraș dunărean.

La acest capitol — al inițiativei gospodărești — însă, nici o umire nu pare să fie prea mică. În cel mai mare restaurant din Tulcea, ideea decorației interioare cu păsări de baltă e subminată de lipsa de ordine și curățenie a aceluiași interior, de parcă ar fi mai simplu să împăierei un pelican decât să deretici cum trebuie, iar la Calafat, vasul ancorat în fața falezei și transformat în hotel și braserie... Exemplul acesta merită să fie cercetat cu mai multă atenție. Întîi, pen-

Sau, mai exact: ceea ce ar putea oferi. Pentru că, deocamdată, și la Oltenia, și la Giurgiu vecinătatea fluviului înseamnă doar șantiere navale și gări fluviale: un strand improvizat la Giurgiu, un restaurant în același port, nici o faleză de promenadă, nici o cursă de pasageri pe fluviu — măcar așa, o oră de agrement, ca pe Herăstrău.

Cele două orașe și împrejurimile lor ar putea deveni, în anii următori, apreciate zone de odihnă și agrement pentru o însemnată parte a populației Capitalei. În fond, atracțiile Dunării de aiurea funcționează și aici. În plus, zona de luncă și ostroavele — puțin cunoscută azi, dar egale în frumusețe și pitoresc cu celebra Delta, pînă la care batem adîm drum — ar putea constitui un adevărat rai pentru amatori de vîntătoare și pescuit, pentru cei care își doresc cîteva zile de odihnă rustică, departe și nu prea de agitația diurnă a orașului modern.

Un oarecare efort de inventivitate — atît de necesar la această oră instituțiilor chemate să ne asigure recreația — ar duce la descoperirea unor

ESCALE PE DUNĂRE

seama priceperii gospodărești a sfaturilor populare respective. Din păcate, escalele dunărene încă mai oferă turșilor, adesea, surprătoare surprize, pur și simplu înfrumusețînd-le exigențele îndreptățite în fluzii naive.

De pildă: sint, de bună-seamă că pe malul unui asemenea fluviu e de ajuns să-ți fie cald ca să te scali, răco-rîndu-te. Dar, în ciuda tuturor evidențelor și a evidentelor posibilități, la Moldova, la Turmu-Măgurele, la Oltenia sau la Tulcea nu te poți bucura de binefacerile estivale ale strîndurilor.

Sînt atîtea restaurante care se cheamă „Dunărea”, „Pescarul”, „Marinara”, „Pescăruș” etc.; însuși renumele dunărean al orașelor pare să promită satisfacții gastronomice deosebite. O necoriobă pescărească! Un rasol de raci! Un crap la protap! O saramură de o-bleți! Eroare! Pe firmă scrie ce scrie, peste marginea terasei poți admira celebrele valuri ale Dunării (sînt însă și orașe — dunărene! — care nici a-cestă bucurie nu ți-o pot oferi), dar pe lista de bucate citești tot „ciorbă

tru că ideea nu poate fi decît salutată și — în măsura în care NAVROM-ul mai are în plan cașarea unor vase vechi — urmărit de alte trusuri locale de alimentație publică. Luza imbarcării, pitorescul unui somn... marinăresc, ineditul unei seri cu bere pe o covetă legănată de valuri — iată atîtea atracții în stare să creeze spre asemenea vase o adevărată afluență de clienți. Numai că ideea se cuvine valorificată pînă la capăt, cel puțin cu aceeași inspirație. Dar vasul ancorat la Calafat are nevoie nu numai de unele reparații curente, ci și de o curățenie generală. Are nevoie, apoi, de mai multă grijă — tot farmecul se spulberă dacă, pentru a ajunge la braseria de pe covetă, trebuie să te strecoi printre stive de ambalaje și mobilier scos din uz. Are nevoie, în fine, de fantezie: de ce ospătarii și camerierile să poarte tot obișnuitele halate și nu o costumărie marinărească, în spiritul cadrului? De ce timona să stea nefolosită, cînd ar putea fi lesne transformată într-un mic bar de noapte, original, în care romul

Sau, mai exact: ceea ce ar putea oferi. Pentru că, deocamdată, și la Oltenia, și la Giurgiu vecinătatea fluviului înseamnă doar șantiere navale și gări fluviale: un strand improvizat la Giurgiu, un restaurant în același port, nici o faleză de promenadă, nici o cursă de pasageri pe fluviu — măcar așa, o oră de agrement, ca pe Herăstrău.

Cele două orașe și împrejurimile lor ar putea deveni, în anii următori, apreciate zone de odihnă și agrement pentru o însemnată parte a populației Capitalei. În fond, atracțiile Dunării de aiurea funcționează și aici. În plus, zona de luncă și ostroavele — puțin cunoscută azi, dar egale în frumusețe și pitoresc cu celebra Delta, pînă la care batem adîm drum — ar putea constitui un adevărat rai pentru amatori de vîntătoare și pescuit, pentru cei care își doresc cîteva zile de odihnă rustică, departe și nu prea de agitația diurnă a orașului modern.

Un oarecare efort de inventivitate — atît de necesar la această oră instituțiilor chemate să ne asigure recreația — ar duce la descoperirea unor

Costel BUZDUGAN

LEONTIN SĂLĂJAN

Mitinguri de dolii

Ieri, în București și în alte localități din țară au avut loc mitinguri de dolii în care oamenii muncii din întreprinderi, instituții, unități agricole socialiste și-au exprimat durerea pentru pierderea suferită de poporul nostru prin încetarea din viață a tovarășului Leontin Sălăjan.

Vestea încetării din viață a tovarășului Leontin Sălăjan — a spus la mitingul de dolii de la Uzinele „23 August” din Capitală Gheorghita Marin, locțiitorul secretarului comitetului de partid din uzină — ne-a îndurerat pe toți. Pe tovarășul Sălăjan — a continuat vorbitoarea — noi l-am cunoscut ca pe un activist de seamă al Partidului Comunist Român și al statului nostru socialist. El și-a consacrat întreaga sa viață și putere de muncă luptei revoluționare a clasei muncitoare, cauzei construirii socialismului în patria noastră.

În cuvântul său, ing. Cicerone Gorunescu, director tehnic al uzinei, a spus printre altele: Călin în luptele revoluționare ale proletariului, luptător înflăcărat pentru fericirea celor ce muncesc, tovarășul Leontin Sălăjan a întrupat în persoana sa înaltele trăsături ale comunistului, întreaga sa activitate fiind pusă în slujba cauzei partidului, a luptei pentru eliberarea națională și socială a poporului nostru, pentru instaurarea puterii populare, pentru construirea socialismului.

Un impresionant miting de dolii a avut loc în marea hală a atelierelor de zonă C.F.R. Timișoara, acolo unde în anii grei al exploatarei capitaliste și războiului a muncit și a luptat tovarășul Leontin Sălăjan cot la cot cu feroviarii timișoreni.

Am lucrat aici, la Atelierele C.F.R. ani de zile alături de tovarășul Leontin Sălăjan — a spus Nicolae Ciocan, șef de serviciu în cadrul Direcției regionale C.F.R. Timișoara. Pentru mine, o să și pentru cei care l-am cunoscut în deapropo, el a constituit un înalt exemplu de conduită, voință și curaj.

Fac parte din tinăra generație de comunisti — a spus tânărul lăcătuș Mircea Dușcă. Și deși n-am lucrat nemijlocit alături de tovarășul Sălăjan, atât eu cât și ceilalți tineri din atelier am avut o-

cazia să-l vedem aici de multe ori, în mijlocul nostru, stînd de vorbă cu foștii lui tovarăși de muncă, interesându-se îndeaproape de preocupările și de viața lor. Principialitatea, înaltul spirit de răspundere, trăsături proprii conducătorilor partidului nostru, sint pentru noi, tinerii comunisti, un exemplu demn de urmat.

Mitingul de dolii care a avut loc în comuna Santău din regiunea Maramureș, comuna natală a tovarășului Leontin Sălăjan, a reunit sute de locuitori de aici și din satele învecinate. Ne sint inimile îndurerate pentru plecarea prematură dintre noi a iubitului nostru tovarăș și consătean Leontin Sălăjan — a spus Traian Chimișil, secretarul comitetului de partid al cooperativei agricole de producție din comună. Pentru mine, care am copilărit împreună, durerea este nemărginită. Întreaga sa viață este pentru noi o pildă de muncă asiduă în folosul celor ce muncesc.

Peste 2.000 de muncitori, ingineri și tehnicieni au luat parte la mitingul de dolii care a avut loc la Combinatul de cauciuc sintetic și produse petrochimice din orașul Gh. Gheorghiu-Dej. Personalitatea tovarășului Leontin Sălăjan a fost evocată de către directorul general al combinatului, ing. Petre Bunea. Muncitorii Dumitru Vinceanu și Vasile Pinzaru, care au luat apoi cuvîntul, au scos în evidență importanța contribuției pe care tovarășul Leontin Sălăjan a adus-o la înfăptuirea politicii partidului de dezvoltare a forțelor noastre armate și de întărire a capacității de apărare a țării, de educare a militarilor în spiritul dragostei neîmurmurate față de partid și de scumpa noastră patrie. Inginera Cornelia Grigoriu a arătat că viața și activitatea tovarășului Leontin Sălăjan constituie pentru toți oamenii muncii din țara noastră un exemplu luminos de slujire cu credință a poporului pentru făurirea vieții sale noi, socialiste.

Luni dimineața sute de mecanicizatori, țărani cooperatori, cadre didactice din comuna Chirnogeni, regiunea Dobrogea, s-au îndreptat spre sala căminului cultural. Secretarul comitetului de partid al cooperativei agricole de producție din comună, Marin Mivea, a deschis mitingul. Au luat cuvînt-

ul maestrul Nicolae Marcu, secretarul organizației de partid de la S.M.T. Chirnogeni, inginerul agronom Ion Dogaru, Marin Cătăluș, președintele sfatului popular comunal, brigadierul Ion Călin și îngrijitorul de oi Florea Coman, care au evocat personalitatea tovarășului Sălăjan.

Alături de intragul popor, militarilor noastre armate au primit cu adîncă durere vestea încetării din viață a tovarășului Leontin Sălăjan. În toate unitățile militare au fost arborate în bernă drapelul de stat și drapelul Partidului Comunist Român. În dimineața zilei de ieri au fost amenajate camere de dolii, unde, în fața portretului îndoliat al celui dispărut și a drapelului unității, rînd pe rînd fac de gardă ofițeri, maștrii militari, subofițeri și militari în termen.

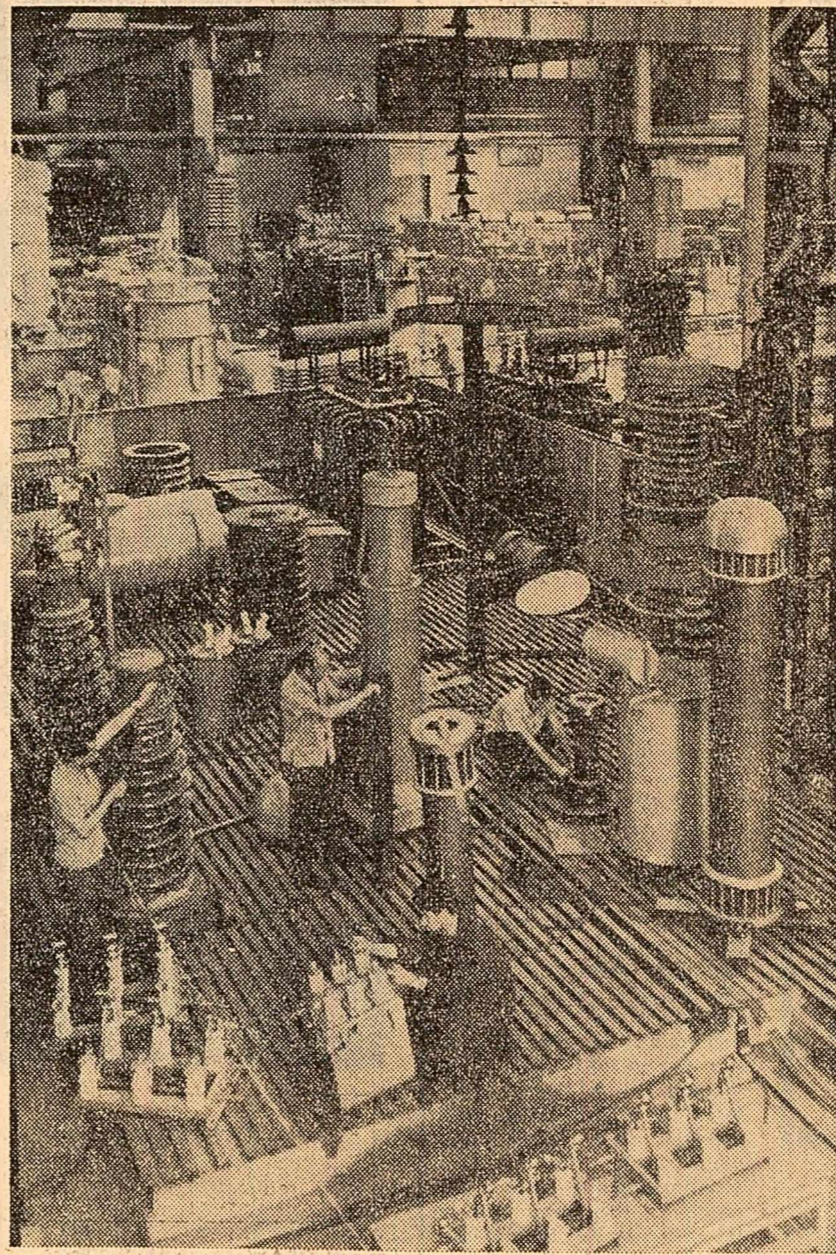
Ieri, în unitățile militare au avut loc adunări de dolii.

În unitatea comandată de locotenent-colonel E. Tiron, într-o tăcere solemnă, cu inimile îndurerate, soldații, gradații, subofițerii și ofițerii păstrează un moment de reculegere.

Luînd cuvîntul, căpitanul Victor Popa a spus: „Exemplul tovarășului Leontin Sălăjan, care și-a consacrat întreaga sa capacitate și putere de muncă înfloririi patriei noastre socialiste, întăririi capacității ei de apărare, constituie pentru noi un îndemn de a dăruî tot ce avem mai bun partidului, poporului, patriei. Ne angajăm să muncim neobosit pentru perfecționarea măiestriei noastre militare, pentru educarea și formarea tinerilor militari ca buni luptători, apărători neînfricați ai independenței și suveranității patriei noastre dragi”.

„Vom păstra întotdeauna în amintirea noastră chipul tovarășului Leontin Sălăjan” — arăta caporalul Ion Mircea.

În adunările de dolii care au avut loc, militarii au evocat în cuvîntul lor viața și activitatea tovarășului general de armată Leontin Sălăjan, prețioasa contribuție pe care a adus-o la înfăptuirea politicii partidului, și-au manifestat hotărîrea de a munci cu forțe sporite pentru ridicarea continuă a capacității de luptă a unităților din care fac parte. (Agerpres)

Produce ale industriei chimice

„Plastisol” este denumirea unui nou produs de policlorură de vinil cu largi aplicații în industria ușoară, realizat recent de uzinele chimice din Turda. Acesta imită pielea de căprioară și se folosește la fabricarea unor tapiserii, covorașe etc. La uzina de prelucrare a masei plastice din Iași au fost produse de curînd, prin aglomerație, plăci ornamentale, divers colorate. Aproape 30 de produse noi pentru industrie și sectorul bunurilor de larg consum au fost omologate la fabrica de mase plastice „București”. Din rîndul lor fac parte, între altele, saci pentru păstrat haine, cosuri de rufe din polietilenă, diverse rechizite școlare. Pînă la sfîrșitul anului vor fi produse și alte articole noi: umerase din polistiren, găleți cu capac, ligheane cu miner, cutii pentru alimente, noi modele de călăimări, rigle cu buton etc.

O serie de noi produse s-au obținut și la fabrica „Colorom”. Codrea: coloranți negru acid cromatibil N, cu care sint vopsite blănușile din fibre sintetice de tip lupon, coloranți pentru vopsirea semifini, a pieilor pentru încălțăminte etc. Printre sortimentele noi asimilate în producția industrială la fabrica „Getica” din București se află și coloranții utilizați la vopsirea fibrelor din bambac, avînd calități deosebite: nuanțe foarte vii și rezistență mare la spălare și lumină.

Pentru agricultură, chimiștii au realizat noi sortimente: îngrășămintul lichid tip carboamoniac, cel mai lefîn și eficient îngrășămint produs pînă acum în țară, bromura de metil, insecticid sub formă de gaz lichid, cu largă utilizare la dezinfectarea magazinelor de cereale și a morilor, în combaterea insectelor și clupercilor dăunătoare.

D. MINCULESCU

În laboratorul de înaltă tensiune al uzinei „Electroputere” din Craiova se pregătește stofa de impulsuri și încercare a transformatorilor de putere

Foto: R. Costin

Primele tone de zahăr

TG. MUREȘ (coresp. „Scînteia”). — La fabrica de zahăr din Tg. Mureș, cea mai mare unitate de acest fel din țară, a început campania de prelucrare a sticlei de zahăr din noua recoltă, cu 5 zile înainte de termenul planificat. În acțiunea campanie de fabricație, la rampa de descărcare a materiei prime vor sosi cel puțin 500 de garnituri de tren cu cîte 100 vagoane de sticlă fiecare. Instalațiile acestor fabrici vor prelucra cu 100.000 tone mai mult sticlă de zahăr decît în campania precedentă.

ARTEZIENELE ogoarelor dobrogene

Dobrogea — acest fîntînă aridă, secetos, numit pe drept cuvînt „Tara de piatră” — a devenit în ultimii ani o adîncă grădiniță. Aici se aplică un vast plan de sporire a rodniciei ogoarelor prin irigații. În legătură cu aceasta, tovarășul ing. Ion Chiriac, directorul Direcției regionale de îmbunătățiri funciare și organizarea teritoriului, ne-a spus:

— Pînă acum în regiune au fost amenajate pentru irigații aproape 20.000 ha, iar pînă în 1970 această suprafață se va ridica la aproape 100.000 ha. Din planul pe acest an, de 2.532 ha, au și fost amenajate peste 2.000, restul urmînd să fie terminate pînă la sfîrșitul anului. Direcția regională de îmbunătățiri funciare, împreună cu comisiunile agricole, uniunile cooperatiste și specialiștii din gospodăriile de stat și cooperativele agricole de producție, au studiat diferite zone ale regiunii și au găsit căi de punere în valoare a resurselor locale de apă. Iată cîteva exemple: În raioanele Măcin și Tulcea, pîrul „Taia” provoacă în fiecare primăvară pierderi de recoltă din cauza inundațiilor. În urma unor studii foarte amănunțite s-a trecut la construirea unui baraj care face posibilă irigația unei mari suprafețe de teren.

Un alt baraj s-a construit la Ostrov, pe pîrul Roștilor, prin care se vor iriga în terasă peste 100 ha. Numeroase unități agricole se întreprind în vederea creării surselor de apă. Cooperativa agricolă Sabangia, împreună cu cea din Agighiol, folosind în comun canalul Pescarilor, ce leagă lacul Razelm cu brațul Sf. Gheorghe, vor iriga peste 350 ha; alte trei cooperative agricole — Telița, Poșta și Cătoai — vor construi un baraj pe pîrul Telița.

De curînd, Consiliul tehnico-științific pentru îmbunătățiri funciare din cadrul Consiliului Superior al Agriculturii a dezbătut studiul tehnico-economic de extindere a irigațiilor în zona centrală a Dobrogei — Valea Carasu. Construirea acestui sistem va cuprinde două etape. În prima — pînă în 1970 — se vor amenaja circa 80.000 ha, ajungîndu-se în etapa finală la 175.000 ha.

— Cum va arăta acest sistem în final? — Canalul principal, cu secțiune mare și un debit de 133 m³ pe secundă, se va întinde de la Cernavodă pînă la Poarta Albă. De aici, prin stații puterice de pompare, apa va fi ridicată la înălțimea de 120 metri față de nivelul sursei. Din canalul principal va

fi deviată o rețea de canale secundare de servit de 62 de stații de pompare care vor duce apa pe suprafața amenajată pentru irigații. Acest sistem va alimenta cu apă suprafețe aparținînd unui număr de 88 gospodării de stat și cooperative agricole din raioanele Medgidia, Negru Vodă etc.

În legătură cu înfăptuirea acestor măsuri, aș vrea să ridic un problemă. În primul rînd este vorba de formarea cadrelor specializate necesare lucrărilor de irigații. Liceele de acest profil nu ne pot asigura cadrele necesare în număr suficient și nici în timp scurt. De aceea, Consiliul Superior al Agriculturii ar trebui să studieze posibilitatea înființării unor cursuri speciale pentru muncitori și pentru cadrele cu pregătire medie. Pe lîngă aceasta, aș mai adăuga și faptul că dotarea tehnică încă nu este pasul cu dezvoltarea lucrărilor de irigații. Trebuie să existe o colaborare mai strînsă între Institutul de proiectări pentru îmbunătățiri funciare și ramura industrială respectivă, în vederea construirii de agregate noi, moderne, de mare randament.

Vasile MIHAI
coresp. „Scînteia”

În producția de serie

Constructorii de utilaje electrotehnice de la întreprinderea „Electromotor” din Timișoara au pus la punct producția industrială de serie a unui nou tip de motor electric cu o putere de 0,55 kW, pentru acționat betoniere de șantier. Prin construcție, mărime, greutate și putere, acest motor se ridică la nivelul performanțelor tehnice

ale produselor similare cunoscute peste hotare.

În prezent lista de mașini electrice ce poartă marca întreprinderii cuprinde motoare asincrone, trifazate și alte produse în 65 de tipuri-dimensiuni. Față de producția realizată anul trecut, se fabrică acum zilnic mai multe motoare electrice de uz industrial.

(Agerpres)

MAI MARE ATENȚIE MICII MECANIZĂRI

Oricît de bine utilitățile ar fi o întreprindere, totuși atunci cînd se urmărește perseverent perfecționarea procesului de producție apare mereu necesitatea unor mecanizări în transportul intern, unor completări cu anumite utilaje, unor lucrări de eliminare a locurilor înguste, în genere, determinate pentru ridicarea nivelului tehnic al tehnologiilor de fabricație. Asemenea lucrări, cu o eficiență economică imediată, sint din ce în ce mai mult practicate de unitățile industriale din regiunea Cluj, pe baza creditelor de mică mecanizare. Cîteva cifre sint revelatoare. Dacă în 1955 s-au executat din credite rambursabile doar 28 de lucrări în valoare de 1,5 milioane lei, anul trecut numărul lor a fost de 588, folosindu-se în acest scop 34 milioane lei, cu economii anuale de peste 27 milioane lei.

Pentru acest an conducerea întreprinderilor din regiune, de comun acord cu organele băncii, au stabilit executarea a 950 lucrări, cu ajutorul unor credite în valoare de 64 milioane lei. Multe din aceste unități au și trecut de la începutul anului la folosirea creditelor. Uzina „Tehnofrig”, de pildă, prin consumarea unui credit de 423.000 lei, a confecționat cîteva utilaje pentru mecanizarea muncii la turnătorie, realizînd economii de manoperă și o reducere a procentului de rebut cu 1,5 la sută. Trustul minier, de asemenea, și-a mecanizat transportul nisipului spălat la instalația de la Agihireș. S-a obținut o creștere de 35 de procente a productivității muncii, ceea ce face posibilă rambursarea creditului într-un an și patru luni. Totodată, unele întreprinderi forestiere și-au instalat funcționare și au mecanizat anumite lucrări de exploatare.

Desigur, s-ar putea da numeroase alte exemple care arată eficiența micii mecanizări. Dar nu a acesta este scopul. Voi insista asupra cauzelor care au făcut ca față de lucrările stabilite la începutul anului valoarea reală a creditelor solicitate să se mențină la un nivel scăzut. În 7 luni s-au aprobat credite doar pentru 370

lucrări, în valoare de 21 milioane lei, deci mai puțin de jumătate față de prevederi. În loc să se profite de timpul prielnic pentru efectuarea unor astfel de lucrări, ele sint amîinate de la o lună la alta. Asemenea tîrăgînări nu au cît de cit un suport obiectiv. În ultimă analiză, este vorba de lipsa de preocupare din partea anumitor conducători de întreprinderi. Ce justificări poate aduce întreprinderea raională din Bistrița care și-a planificat să execute 11 obiective în valoare de 225.000 lei, dar pînă acum nu a solicitat decît... 6.000 lei? La întreprinderea „9 Mai” din Turda, deși trebuie executate 3 lucrări în valoare de 300.000 lei, nu s-a efectuat nimic.

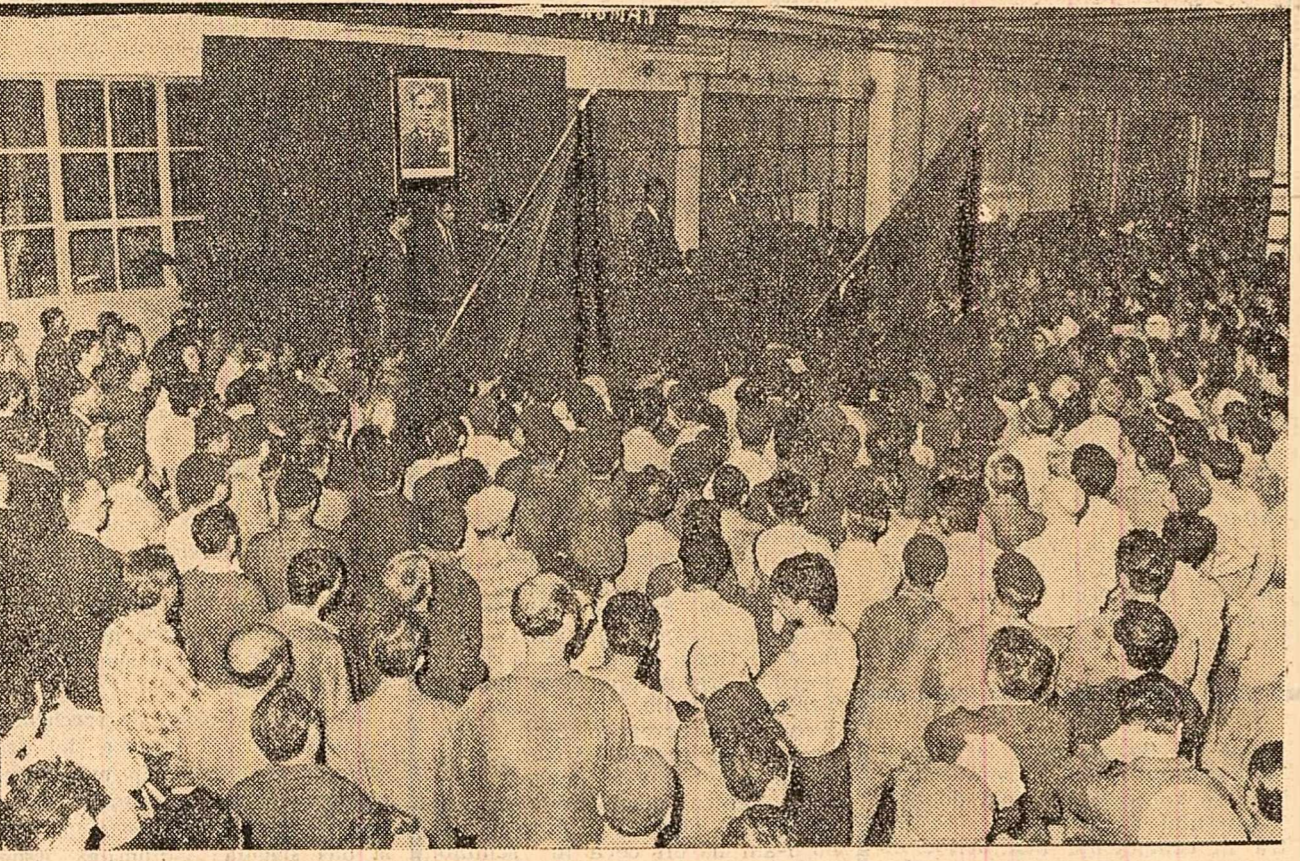
Alte întreprinderi au avut la dispoziție credite, dar din cauză că lucrările nu au fost executate în termen, creditele au fost anulate potrivit dispozițiilor legale. Uzinele „Unirea” din Cluj și s-a aprobat un credit în valoare de 242.000 lei pentru confecționarea unor containere. Intrucît, în peste 3 luni, uzina nu a făcut nici o plată, creditul i s-a retras. La fel a procedat conducerea uzinei și cu creditele pentru confecționarea unei macarale rotative și achiziționarea unui utilaj pneumatic necesar turnătoriei. Creditele nu pot fructifica nici atunci cînd documentațiile prezentate de întreprinderi sint incomplete sau nu corespund prevederilor legale. În această situație se găsește întreprinderea de pînificație din Dej, căreia i-au fost restituite două documentații, precum și întreprinderea forestieră din Cîmpeni. Nu ne putem explica de ce aceste unități preferă să înlocuiască documentațiile superficiale, care nu au nici o șansă în fața controlului băncii, în loc să fundamenteze riguros calculele, fiindu-le lor înșile de folos pentru alegerea soluției celei mai avansate tehnice și economice.

Cum e și firesc, din moment ce o instalație sau o lucrare a fost executată din fonduri de mică mecanizare și a intrat în producție, e neapărat necesar să se tîna o evidență precisă a eficienței eco-

nomice. Aceasta, intrucît creditele trebuie rambursate numai din economiile și beneficiile obținute din exploatarea instalațiilor. Dar, în unele întreprinderi evidența desparte care am amintit este inexistentă, creditele rambursîndu-se din economiile sau beneficiile globale. Așa au procedat Atelierele de reparat material rulînd din Cluj, întreprinderea organească de transporturi Cluj, fabrica de medicamente „Terapia”. Organele băncare au combătut aceste abateri.

În vederea utilizării pe o scară mai largă a creditelor de mică mecanizare noile instrucțiuni în vigoare adoptate la 1 ianuarie aduc îmbunătățiri substanțiale. Noua reglementare lărgeste sfera obiectului creditării. Astfel, la organizațiile comerciale se prevede extinderea creditării și pentru amenzarea și modernizarea de spații comerciale în clădirile existente, precum și dotarea acestora cu mobilier comercial. S-a mărit, de asemenea, limita maximă a lucrărilor ce pot fi executate din credite bancare în unele ramuri economice, în scopul creditării unor lucrări cu eficiență economică ridicată. Însesirii s-au adus și în ce privește prelungirea termenului de execuție, de dare în funcțiune a lucrărilor și de rambursare a creditelor. În ultimă instanță, instrucțiunile de creditare au devenit mai elastice și mai aproape de necesitățile întreprinderilor, creînd posibilități mari de utilizare cu mai mult curaj a creditelor de mică mecanizare. Iată de ce conducerea întreprinderilor au îndatoriri să acționeze cu mai mult spirit de inițiativă și perseverență pentru utilizarea acestor posibilități de perfecționare a proceselor de producție. Organele băncare, care au interesul să se dea cîmp larg de utilizare creditelor, vor sprijini toate eforturile întreprinderilor îndreptate spre ridicarea și pe această cale a eficienței activității economice.

N. SIMA
director adjunct
al cursurilor regionale Cluj
a Băncii Naționale

În timpul mitingului de dolii de la Uzinele „23 August” din Capitală

Direcții hotărîtoare pentru realizarea planului

(Urmare din pag. 1)

măsuri tehnico-organizatorice pentru perioada următoare, a cărui aplicare va determina o activitate rodnică în îndeplinirea sarcinilor cincinalului. El cuprinde în prezent 59 de obiective și urmează să fie completat cu noi măsuri în urma dezbaterii cifrelor de plan pe schimburi. Între altele, ne-am propus ca la laminorul nr. 2 să începem încă în cursul acestui an construirea unui cuplor de recoccare, care să asigure realizarea sporului de 2.000 tone la profile laminat din oțel aliat și slab aliat. La secția bare tate, pentru creșterea producției cu 3.000 tone în 1967 se vor executa un bazin de decapare,

un cuplor pentru tratamente termice, prevăzut cu instalații aferente.

Participanții la ședința de dezbateri nu au trecut cu vederea nici o altă problemă a cărei soluționare condiționează realizarea planului pe acest an și în anii următori: aprovizionarea ritmică cu materii prime și materiale. Este firească preocuparea dacă ținem seama că, în această privință, întâmpinăm încă greutăți care ne împiedică să livrăm la termenele stabilite anumite cantități de produse către beneficiari. Critici îndreptățite au fost adresate Combinatului siderurgic Hunedoara, Combinatului siderurgic Reșița și uzinei „Laminorul”-Brăila, care nu și-au

respectat intrutotul contractele încheiate cu uzina noastră, nelivrînd la timp cantitățile de materii prime pe cele două luni care au trecut din trimestrul III. Examinînd căile pentru eliminarea dificultăților întâmpinate în aprovizionarea cu laminat, am ajuns la concluzia că este necesară o reglementare neîntîrziată a livrărilor din partea celor trei furnizori principali ai uzinei noastre, atît pentru semestrul II, cît și pentru anul 1967, cînd necesarul de materii prime crește considerabil. În acest domeniu credem că este nevoie de un sprijin mai substanțial din partea forului nostru tutelar.

Discuțiile s-au oprit și asupra problemelor legate de realizarea la

timp și în condiții de înaltă eficiență economică a investițiilor, intrucît o bună parte din creșterile de producție în cincinal se vor realiza pe seama intrării în funcțiune a unor noi capacități de producție. În dezbateri s-a scos în evidență necesitatea ca forul tutelar să urgenceze contractarea utilajelor. S-a subliniat, de asemenea, cerința ca pînă la sfîrșitul anului să fie elaborate proiectele de execuție pentru a crea constructorului condiții să lucreze din plin și în perioada de iarnă.

Sîntem încredințați că pe baza aplicării planului de măsuri întocmit cu prilejul dezbaterii cifrelor de plan pe uzină, aprobat și însușit de conducerea ministerului, se va asigura o rezolvare mai eficientă și operativă a problemelor pe care le ridică realizarea sarcinilor de plan pe anul 1967 și în anii următori. Întregul nostru colectiv este hotărît să-și pună întreaga sa capacitate și inițiativă creatoare în slujba îndeplinirii integrale și în condiții superioare de eficiență și calitate a sarcinilor ce li revin în cincinal.

Unele dintre cele mai discutate noțiuni din creația artistică — fie ea literară, muzicală sau plastică — sînt talentul și luciditatea. În analiza acestor două marile creații artistice, în valorificarea unor opere scolare cu adevărat semnificative, în caracterizarea spiritului modern, în deslușirea unor tendințe contemporane — luciditatea devine un rol esențial.

Am putea spune că la numeroși creatori care s-au străduit să-și explice forma și orientarea, ca și la numeroși esești și critici, luciditatea a căpătat o însemnătate mult mai mare decît talentul. Deși talentul este o condiție indispensabilă creației, ca și în industrie materiale prime, pînă la urmă nu el garantează calitatea și semnificația operelor, ci modul în care este folosit, iar în această folosire luciditatea pare a avea un rol hotărîtor.

Raporturile dintre talent și luciditate au variat mereu, atît în creația artiștilor cît și în aprecierile criticii. Pentru a urmări evoluția acestor raporturi, trebuie să precizăm ce înseamnă talent și ce înseamnă luciditate în creația artistică. În genere, talentul este socotit ca o aptitudine înnăscută, ca un dar mai manifest la aceia care sînt necesitatea de a crea opere de artă. Talentul implică o sensibilitate mai acuită, o forță psihică, un temperament mai activ, toate acestea canalizîndu-se în nevoia de exprimare și comunicare. El se manifestă instinctiv, ca o chemare sau vocație — și își are pornirile și predilectiile lui. În cîte domenii nu se face distincția dintre un om talentat și un om preocupat de omul talentat bizuindu-se pe unele însușiri înnăscute, celalalt mai ales pe învățătura temeinică dobîndită?

Restringîndu-ne la problemele creației artistice, observăm că talentul nu se poate dezvolta fără gîndirea și fără cultivare sau educare. Lăsat la voia lui, fără confruntările gîndirii, fără spiritul autocritic, fără stimularea cu o educare culturală și puterea de a compara ceea ce faci tu față de alții din vremea la sau din trecut — talentul riscă să se piardă ori să imite servil creațiile altora. Înșiși educarea talentului își are primordiile ei, dacă omul talentat nu-și confruntă cu luciditatea posibilitățile, inclinațiile, învîntămîntele căpătate. Cîte talente nu s-au înrobît unor modele, unor mode, unor influențe literare, ajungînd să imite, în loc de a crea cu autenticitate și potrivit unor cerințe mai avîncate?

Luciditatea — adică însușirea de a pătrunde mai în adînc lucrurile, de a le înțelege în esența și semnificația lor — este indispensabilă marilor creații artistice. Numai prin confruntarea talentului cu luciditatea, a instinctului creator și a sensibilității cu o gîndire mai înaltă, adică pătrunderea de idei și aspirații nobile, generoase, relevînd esența umană, s-au creat capodoperele literaturii, ale muzicii, ale artelor plastice.

Procesul creației estetice impune îndeobște controlul rațiunii, acceptarea sau respingerea unor idei și sentimente, unor deprinderi, iar în gîsirea formelor de expresie luciditatea impune, întîrzierea, sporirea semnificației conținuturilor de viață. Operele de artă au fost în continuă interacțiune și această este adevărul începînd cu Homer,

eschil și Sofocle, trecînd la Da Vinci, Michelangelo, Tizian sau la Shakespeare, Rembrandt, J. S. Bach sau la Beethoven, Delacroix, Eminescu, chiar dacă opera lor prezintă valori estetice și etice foarte variate.

Luciditatea a căștigat imens la unii creatori din secolul trecut și din secolul nostru, fără ca opera lor să se devitalizeze și aceasta este lăsași adevărat dacă ne referim la Stendhal,

S-a spus că sîmțul modernității este inteligența, care predomină peste pasiuni, instincte, senzații și caută sensurile mai înalte ale vieții. În acest sens, unii creatori antici sau din Renaștere se dovedesc mai moderni decît mulți creatori noi. Dar așa cum talentul nedeceat și neîntret cu ajutorul lucidității poate rămîne în stadiul unor creații mărunte, servile, fără mesaje înnoitoare, la fel luciditatea se poate lărmîța, usca, cerebraliza. Inclusiv mai înainte în procesul de creație și socotită ca elementul al revelatoriu al adevărului și al înțelegerii — luciditatea a devenit uneori în ultimile decenii firanică sau chiar opacă. Aceasta, cînd nu este înțeleasă în raționalitatea ei, sau ca produs al gîndirii, cînd în loc de a sluji înaltele valori ale existenței, își derogă drepturile spre a deveni o așa-numită „luciditate a simțurilor”, prelînd în exclusivitate cosmografiile, obsesivele, irrealitățile. Prelînsa luciditatea a unora dintre scriitorii existențialiști, a unor pictori suprarealiști și abstracționiști nu mai este luciditatea intelectuală sau rațională care adîncește sensurile creației artistice și orientează talentul. Una este luciditatea care luminează sau orientează geniul și talentul și alta este „luciditatea” care încearcă să deslusească doar frînturi ale vieții noastre lăuntrice, ale subconștientului, fără a le corela și confrunta, fără a le cuprinde în integralitatea ființei și lumii noastre. Glorificarea literară, plastică și muzicală a zgomotelor, obiectelor, a simplor electra optice sau kinetice — întreprinsă de adepții „noului roman”, al romanului abstract, al muzicii electronice, al pop-artului etc. — lunge prea puțin la contribuția talentului artistic și mai puțin încă luciditatea conștinței umane.

De aici, și lupta ce se dă între arta autentică, ce răspunde înalțelor chemări umane, și arta în care și talentul și luciditatea ajung la simple jocuri arizionale, ori la mărunte introspecții, cînd nu chiar la sinistre farse.

Am revenit de cîteva ori la vestitul lăcaș din Rue de Richelieu, minat de dorința de a cerceta arhivele „Comediei Franceze”, unde au cules entuziaște apruze cîteva mari actori români. O galerie umbră de arceadele vechiului Palais Royal duce la bibliotecă Comediei Franceze prin grînașii ale acestei vaste instituții ne conduce însăși directoarea, Sylvie Chevalley. De notat că biblioteca datează de trei secole: în casele de metal zac ferecate scrisori semnate de Molière, Oscar Wilde, G. B. Shaw, Edmond Rostand. Doi-trei cercetători pasionați încearcă să descifreze în aceste prețioase documente misterul însuși al creației. După ce ne prezintă cîteva asemenea scrisori — multe din ele dăruite tiparului prin grija conducătorii bibliotecii — Sylvie Chevalley începe să depene amintiri de teatru. Știe de ce am venit. Îi spun că ne bucurăm prețuirea acordată actorilor români care au slujit această scenă decenii întregi. E vorba de Maria Ventura, Eduard de Max și Jean Yonnel.

Interlocuțoarea mea a început prin a-mi vorbi despre Maria Ventura, actrița care a ilustrat scenele românești și străine mai bine de cinci decenii prin creațiile sale de neuitat.

A fost poate cea mai mare artistă dramatică a „Comediei”, neegalată încă în teatrul contemporan, căci Ventura era dintr-o familie marilor actori, fără egal. Cînd juca ea, „Comedia” trăia zile de adevărat triumf. Biletele se vindeau cu săptămîni înainte. Marea actriță nu se lăsa niciodată sîmbătă de elogii, de succes. Își „lucra” rolurile cu multă răvnă, le trăia, le pregătea cu răbdare, cu pasiune și perseverență. După zile de ireversibil triumf, de multe ori își făcea loc pe chipul tragediei o

Preludiu școlar. Prevăzătorii, copii și părinții cum-părăd din timp rezchite Foto : A. Carlojan

MAEȘTRI STRĂLUCIȚI AI SCENEI

Maria Ventura și Eduard de Max

„Comedia Franceză” posedă puține documente despre Ventura, căci cea mai mare parte se află într-o colecție particulară. Sînt fotografii de scenă, articole, cronici din marile zile pariziene. Una din aceste cronici mi reține atenția prin laconismul său: „Maria Ventura e sublimă, zguduitoare, delirantă, de o reală umanitate, e însăși adevărul și poezia

Colocvii pariziene

personificate în gradul cel mai înalt ce poate fi atins. E un titan al scenei... După ce parcurgi aceste rînduri scrise de Jane Cautelle-Mendès, acum patru decenii, înțelegi mai bine gesturile slujitorilor teatrului francez, de a număra printre înnoitorii săi pe marea noastră actriță.

Pe ușă intră o femeie cu părul argintat de vreme. Poate o cititoare, îndrăgostită de teatru, dar nu L. E. Jeanne Sully, fiica vestitului actor Mounet-Sully. L-a cunoscut bine pe Eduard de Max, ca și domnul care o însotește, André Luguet, nume familiar milioanele de admiratori ai filmului de acum treizeci de ani. Cel doi reiau firul evocării, de acolo de unde l-a lăsat Sylvie Chevalley.

S-au scurs mai bine de patruzeci de ani de la moartea lui de Max și Parisul nu l-a uitat încă. Manifestările care au avut loc recent sub patronajul „Come-

LICEELE DE SPECIALITATE

ECOURI Absolvenți

cu temeinică pregătire teoretică și practică

Dezvoltarea continuă a științei și tehnicii în condițiile economiei socialiste, introducerea pe scară largă a mecanizării și automatizării proceselor de producție fac necesară pregătirea multilaterală a cadrelor de muncitori și tehnicieni, înțit aceștia să poată stăpîni și folosi cît mai deplin cele mai moderne procese tehnologice, utilaje și mașini. Tînuind seama de această cerință, directivile Congresului al IX-lea al P.C.R. au prevăzut înființarea liceelor de specialitate (industriale, agricole, economice, pedagogice).

După cum se știe, pe bîncile acestor școli absolvenților trebuie să li se asigure la obiectele de cultură generală o pregătire similară cu a celor care au studiat în liceele teoretice, precum și o pregătire de specialitate și o calificare profesională proprie tehnicianului zilelor noastre. Stabilirea pentru obiectele de cultură generală a unei ponderi de peste 50 la sută din totalul orelor prevăzute în planurile de învățămînt pentru cei cinci ani de studii, iar pentru disciplinele tehnice generale și de specialitate circa 25 la sută cred că corespunde acestor exigențe. Dar mi se pare discutabilă prevederea ca în liceele de specialitate fizica, chimia, matematica, biologia să fie predată identic după programa liceelor teoretice. Și iată de ce. În mod firesc, în liceele despre care discutăm se studiază discipline cu caracter tehnic general — mecatronica, electrotehnica și electronică, automatizări industriale etc. Dacă se aplică întocmai programele din liceele teoretice ai căror autori n-au avut în vedere că amuși elevi vor studia obiectele înainte amintite, în special în cazul fizicii, se va ajunge, cred, la unele paralelisme cu disciplinele tehnice generale, deoarece, ca să ne limităm la cîteva exemple, anumite probleme de mecanică, de electrotehnică etc. se vor studia atît la cursul de fizică cît și la cele de mecanică tehnică, electrotehnică etc.

Îată și un alt aspect al problemei. Elevii care se pregătesc pentru specialitățile electromagnetice, mașini și aparate electrice, automatizări, instalații de telecomunicații etc. încep studiul electricității, de pildă, la fizică, abia în anul III, iar la electronică în anul IV (clasele XI—XII din liceele de cultură generală). Ei vor avea totuși nevoie cu mult înainte de o serie de cunoștințe din acest domeniu pentru înțelegerea problemelor legate de specialitatea în continuu cîreia au început să fie inițiat, unora chiar în primii 2—3 ani de pregătire. Argumentul care poate fi invocat într-o asemenea discuție, că reluarea pe alte baze și la un alt nivel a studiului acestor părți din fizică nu constituie paralelisme, ci o adîncire și consolidare a cunoștințelor, nu mi se pare convingător și, în orice caz, nu poate motiva supracîrcarea elevilor la care duce, în mod inevitabil, lipsa de concordanță a programelor școlare în liceele de specialitate. Pe baza experienței ce se va acumula în viitorul an de învățămînt în liceele de specialitate, cred că trebuie elaborate asemenea programe care să asigure o temeinică cultură generală a elevilor, dar tînuindu-se seama de necesitatea didactică a condonării judicioase a programelor școlare de la obiectele de specialitate cu cele de cultură generală.

Pe drept cuvînt s-a subliniat într-un articol anterior din „Știința” că în elaborarea manualelor destinate acestor școli vor trebui evitate atît improvizările, cît și tendința de a transforma manualele în tratate, sau în lucrări strict tehnice, lipsite de calități pedagogice. Cu alte cuvinte, autorii viitoarelor cărți au datoria să asigure o justă selecționare a faptelor, notiunilor și categoriilor, precum și a principilor și legilor care acționează într-un domeniu al realității și o temeinică explicare a lor. Consider că realizarea acestor sarcini va fi mult ușurată dacă la elaborarea manualelor vor fi antrenate sub diferite forme și specialiști care lucrează în producție, bine pregătiți și cu o anumită experiență didactică.

În cadrul liceelor de specialitate, sarcinile instruirii practice sînt deosebit de complexe. Din numeroasele probleme ce se cer discutate în această ordine de idei am să mă refer la una singură: îndrumarea permanentă și competentă a activității elevilor în producție. După părerea mea, rolul de îndrumător al activității elevilor în producție trebuie să revină unui profesor de specialitate și nu unui instructor. Cred că profesorul, prin folosirea unor metode și procedee pedagogice eficiente, ar trebui să urmărească, în primul rînd, formarea și consolidarea deprinderilor practice în unitate cu dezvoltarea gîndirii tehnice a elevilor, a capacității lor de a aplica în condiții diferite cunoștințele căpătate. Totodată, el ar trebui să urmărească realizarea unei practici conștințe, apelînd la exemple din producție, la cunoștințele teoretice însușite. Îndrumînd activitatea individuală a elevilor la lucrurile de muncă, profesorul de practică ar putea să orienteze elevii și în observarea procesului de producție, să-i pună în fața unor probleme tehnice a căror rezolvare trezește curiozitatea științifică, spiritul de investigație și contribuie la dezvoltarea gîndirii constructive. Tocmai de aceea consider că această complexă activitate de îndrumare și control, cu implicații atît de mari în ceea ce privește calitatea pregătirii practice a elevilor, nu poate fi desăvîrșită în bune condiții decît de un cadru didactic cu pregătire tehnică superioară, ajutat, eventual, de un maestru instructor de specialitate.

Ing. Valeriu RUSESCU
profesor la Grupul școlar chimie din București

George CUIBUȘ

Criteriul eficienței în munca de cercetare științifică

privind dezbinarea gazelor de sondă, brevetată atît în țară cît și în străinătate, a fost achiziționată ca licență de firme străine. Un alt exemplu îl constituie gînturile de mare putere de rupere pentru rețele electrice, care au fost obținute pe baza unor minuoase cercetări efectuate la Institutul de cercetări electrotehnice și apoi asimilate de întreprinderea „Electroaparataj”. Producerea lor în țară a dus la renunțarea importului de asemenea materiale din străinătate.

Există însă și alte exemple care demonstrează din plin eficiența cercetării. Insuficiența informare, ca și alte deficiențe, de natură organizatorică, duc însă de multe ori la golirea acestui noțiun de vitalitate. Chiar și unor departamente se scapă uneori din vedere criteriul eficienței, deoarece nu cunosc destul de rapid și la timp faptele care se

tablouri de cercetare, producția manifestă, în multe cazuri, lipsă de interes față de aplicarea rezultatelor dobîndite de cercetători, deși unora se ajunge chiar la pregătirea unor serii unitare de produse, la desene de execuție. Unitățile productive ar trebui să aducă în etapa finalizării doar mici reușiri procesului tehnologic de fabricație, necesare, în virtutea unor condiții locale, imprevizibile în laboratoarele de cercetare. Mă refer, spre exemplu, la descărcările de înaltă tensiune, aparate care protejează instalațiile electrice contra efectelor trînznetului și altor descărcări atmosferice. Ele se bazează pe un proces tehnologic foarte complicat. De obicei, materialul activ — discuri semiconductori din carburul de siliciu (carburund) și procesul tehnologic ce permite fabricarea discurilor — se procură din import. Un colectiv din Institutul de cercetări electrotehnice a elaborat după minuoase studii discuri din carburund electrotehnic românesc, echivalent cu alte produse similare din străinătate. Modul în care uzina „Electroputere”-Craiova a înțeles să asimileze aceste descărcătoare rămîne însă de neînțeles. La adăpostul unor subterfugii și pretexte, uzina a motivat că nu există linii tehnologice libere, că se fabrică alte aparate, pe care Ministerul Energetice le preferă... etc., pentru a renunța în cele din urmă la fabricarea acestor descărcătoare, deși ele prezintă, în același timp, și avantajul de a fi exportate fără concurență. Refuzul de a asimila o serie unitară de aparate, importante pentru protecția rețelelor noastre, nu constituie oare o

eroare cu repercursiuni defavorabile pentru economia națională?

S-a spus de atîtea ori că asemenea dificultăți ar putea fi înlăturate printr-o mai strînsă cooperare între unitățile de producție și cele de cercetare. Programul unitar al cercetării științifice și întreaga activitate a Consiliului Național al Cercetării Științifice urmăresc să realizeze o mai bună și eficientă colaborare între producție și cercetare. Întîmpinîndu-se acestei cooperări se poate realiza de cadre cu o specialitate bine determinată, fie ingineri cu o pregătire științifică corespunzătoare, fie cercetători care au cunoștințe de organizare a muncii în industrie, familiarizați cu liniile și tehnologia producției.

Mai sînt și alte neajunsuri. Planurile de cercetare ale institutelor, de pildă, iau în considerare de obicei nu numai teme care conțin cercetările precedente, dar și teme propuse de producție. De multe ori însă, intervine refuzul unității de cercetare de a înscrie o temă sau alta în planul său pe motiv că tema nu s-ar încadra în profilul institutului, că nivelul cercetării nu permite realizarea cerințelor producției etc. Cred că la alegerea temelor de cercetare trebuie să primeze atît dorința de afirmare a potențialului științific existent, cît și valoarea și importanța temei pentru economia națională.

Pentru eliminarea neajunsurilor de acest gen, mi se pare necesar ca organele de cercetare să stabilească printr-o acțiune normativă tematica de studii și cercetare. O redistribuire a temelor, o mai bună precizare a profilului unităților li se par imperios necesare. E timpul să se precizeze ce anume teme ur-

mează să fie abordate la nivelul laboratorului uzinal, ce anume trebuie să se transmită mai departe institutului departamental, ce intră în competența institutelor de cercetare ale Academiei. Stabilirea unor asemenea norme este importantă pentru evitarea oricăror confuzii în repartizarea temelor de cercetare. În acest mod, s-ar exclude refuzul unor institute, eschivarea altora de a înfrunta „teme dificile”, tendința de a aborda teme ușor realizabile.

Trecerea la faza de finalizare a unui studiu sau cercetare de actualitate pentru economie se cere, de asemenea, a fi cît mai mult scurtată. Selecția temelor, dacă se recurge la astfel de măsuri, trebuie făcută după criterii perfect obiective — iar unul din acestea este însăși eficiența — care înseamnă în ultimă instanță materializarea eforturilor și gîndirii noastre științifice. Această selecție este de dorit să se facă fără a se îngusta tematica cercetărilor. Colectivul de cercetători au la rîndul lor posibilitatea de a găsi diverse forme organizatorice care să contribuie creator atît în tehnică cît și în știință la aplicarea rezultatelor cercetărilor originale.

Programul unitar al cercetării științifice, menit să asigure o coordonare superioară a temelor de cercetare, va face posibilă și această esalonare și organizare pe nivele a cercetării, atît de necesară pentru a se evita pe viitor eventuale inadverențe sau erori. El solicită pe un front larg toate forțele creatoare ale științei și tehnicii românești; traducîndu-l în viață vom putea asigura mersul ascendent al dezvoltării economiei noastre naționale.

Proteste in Belgia impotriva instalării cartierului general atlantic SHAPE

BRUXELLES 29 (Agerpres). — In capitala Belgiei se afirmă că divergențele dintre N.A.T.O. și guvernul belgian privind instalarea cartierului general atlantic SHAPE la Casteau, localitate situată la 60 km de Bruxelles, s-au mai atenuat în ultima vreme. Se știe că cercurile N.A.T.O. au obiectat impotriva instalării comandamentului în amintita localitate sub motiv că ea ar fi departe de căile principale de comunicații. Potrivit știrilor din Bruxelles, guvernul belgian a făcut cunoscut generalului Lemnitzer, comandantul suprem al forțelor N.A.T.O., că regiunea în care se prevede transferul SHAPE va fi legată de cale rutieră atât cu Bruxelles-ul, cât și cu Parisul. Rămâne de văzut dacă această promisiune va mulțumi Consiliul N.A.T.O.

Totodată, însă, țărani din regiunea respectivă au constituit un comitet de apărare menit să organizeze lupta impotriva transferului. Ei au publicat o declarație în care expun motivele opoziției lor. „Țărani din întreaga Belgie doresc ca pe pământul lor să se cultive grâu, simbol al vieții, și nu să se construiască hangare în care își au sălaş avioane purtătoare de bombe ucigătoare, distrugătoare ale vieții. Să vorbim cinstit: sutele de hectare necesare instalării cartierului general al N.A.T.O. vor fi luate agricultorilor”.

Problema trupelor engleze de pe Rin in discuția N.A.T.O.

PARIS 29 (Agerpres). — În ședința din după-amiază zilei de 29 august, Consiliul permanent al N.A.T.O. a examinat propunerea britanică referitoare la reducerea trupelor Marii Britanii staționate în R.F. Germană.

După cum se știe, printre măsurile adoptate de guvernul englez în vederea întăririi lirei sterline se numără și reducerea efortului financiar destinat întreținerii armatei de pe Rin.

Discuțiile pe marginea acestei probleme în cadrul Consiliului permanent al N.A.T.O., potrivit agențiilor de presă, se anunță a fi deosebit de furtunoase, deoarece guvernul R. F. Germane insistă asupra menținerii trupelor britanice.

ÎNAINTEA CONFERINȚEI COMMONWEALTHULUI

LONDRA 29 (Agerpres). — Presa britanică continuă să acorde o deosebită atenție activității diplomatice care se desfășoară la Londra în vederea pregătirii conferinței Commonwealthului care urmează să se deschidă la 6 septembrie. În capitala Angliei au și început să sosească șefii de state ai celor 23 de națiuni membre ale acestei comunități. Printre cei dinții sosiți la Londra se află și primul ministru al statului Sierra Leone, Albert Margai, care a făcut o declarație corespondenților de presă. El a subliniat că în lumina analizei problemei rhodesiene se

REPUBLICA DOMINICANĂ

ÎN FAȚA UNEI NOI CRIZE POLITICE?

SANTO DOMINGO 29 (Agerpres). — Republica Dominicană se află în fața perspectivei unei grave crize politice — relatează corespondentul din Santo Domingo al agenției U.P.I. Aceste dificultăți au fost provocate de hotărârile anunțate de deputații reprezentând partidele de opoziție, de a părăsi lucrările parlamentului, în semn de protest impotriva planurilor guvernului de a restringe activitatea partidelor politice. Această poziție a fost exprimată atât de Partidul revoluționar dominican, al fostului președinte Juan Bosch, cât și de celelalte grupări de opoziție.

CANCELARUL ERHARD ÎN NORVEGIA

OSLO 29 (Agerpres). — Cancelarul vest-german Ludwig Erhard, însoțit de ministrul afacerilor externe al R.F.G., Schröder, a sosit duminică la Oslo, într-o vizită oficială. Aceasta este prima vizită pe care un șef de guvern vest-german o întreprinde în Norvegia, după cel de-al doilea război mondial.

În urma tratativelor politice care au avut loc la 29 august între cancelarul vest-german Erhard și primul ministru al Norvegiei, Borten, a fost organizată o conferință de presă la cancelaria primului ministru, la care un purtător de cuvânt al guvernului norvegian a anunțat că cei doi oameni de stat au examinat probleme actuale ale N.A.T.O., problemele relațiilor reciproce dintre Est și Vest, precum și problema germană.

Congresul internațional de studii balcanice și sud-est europene

Comunicări științifice prezentate de delegația română

SOFIA 29 — Corespondentul Agerpres, C. Linz, transmite: În cea de-a doua zi, lucrările primului Congres Internațional de studii balcanice și sud-est europene, care se desfășoară la Sofia, au continuat prin prezentarea de comunicări științifice. Peste 20 comunicări științifice au fost prezentate de delegația română. Printre acestea se numără: Comunicarea lui Augustin Deac cu tema „Partidele social-democrate din țările Europei de sud-est în primii doi ani ai primului război mondial”, comunicarea lui Damian Hurezeanu — „Legăturile mișcărilor socialiste internaționale în sud-estul Europei la sfârșitul sec. al XIX-lea”, comunicarea acad. Constantin Daicoviciu — „Politica externă a „regilor” daci”. În secția lingvistică, acad. Emil Petrovici a susținut comunicarea

„Luna-11” s-a plasat pe o orbită circumlunară

MOSCOVA 29 (Agerpres). — Agenția TASS anunță că stația automată „Luna-11” s-a plasat pe o orbită circumlunară și a devenit cel de-al doilea satelit artificial sovietic al Lunii.

De pe Pământ se menține în permanență legătura cu stația. Presiunea și temperatura în compartimentul aparatelor se află în limitele stabilite. Potrivit datelor măsurătorilor de traiectorie, parametrii orbitei circumlunare, sunt apropiați de cei calculați: distanța minimă de suprafața Lunii (la periseleniu) este de 160 km, depărtarea maximă (la aposeleniu) — 1200 km.

Perioada de rotație a satelitului în jurul Lunii este de 2 ore 58 minute, unghiul de înclinație al orbitei față de ecuatorul lunar este de 27 grade.

Stația automată „Luna-11” a fost plasată pe o traiectorie de zbor spre Lună în ziua de 24 august. La 26 august, ora 22,02 (ora Moscovei), în conformitate cu programul, a fost corectată direcția de zbor a stației. În cursul zborului spre Lună, la 28 august ora 00,49 (ora Moscovei) a fost efectuată frînarea stației. În urma îndeplinirii cu succes a acestei manevre, stația a devenit un satelit artificial al Lunii.

În zilele de 28 și 29 august s-a stabilit de 12 ori legătura prin radio cu stația, efectuându-se măsurători de traiectorie. Totodată, s-au obținut informații telemetrice cu privire la funcționarea sistemelor de bord și a aparatelor științifice destinate cercetării spațiului circumlunar.

Programul de zbor este îndeplinit cu succes.

„LUNAR ORBITER” A LUAT ULTIMELE IMAGINI

NEW YORK 29 (Agerpres). — Lună, în jurul orei 15 G.M.T., nava spațială americană „Lunar Orbiter” a luat ultimele imagini ale suprafeței satelitului natural al Pământului. Potrivit centrului spațial de la Langley (Virginia), obiectivele navei au fost orientate de data aceasta spre regiunea unde la începutul lunii iulie a aselenizat stația lunară „Surveyor-1”.

Prin imaginile luate luni, „Lunar Orbiter” și-a încheiat misiunea. În cursul următoarelor zile, aparatele aflate la bordul navei vor retransmite imaginile luate și „imagazinate” din momentul plasării, la 14 august, pe o orbită în jurul Lunii.

În continuarea, Antonin Novotny s-a referit la probleme interne ale Republicii Socialiste Cehoslovace, menționând, printre altele, că planul producției industriale globale în primele șapte luni ale anului a fost depășit cu 2,4 la sută, iar în comparație cu perioada corespunzătoare a anului trecut producția industrială globală a crescut cu 7,4 la sută. Vorbitorul a arătat că, în cluda condițiilor meteorologice nefavorabile, recolta din acest an va fi bună. Apoi, A. Novotny a vorbit despre unele probleme ale educației tineretului din Cehoslovacia.

BRATISLAVA 29 (Agerpres). — După cum transmite agenția CTK, la 29 august, cu prilejul aniversării a 22 de ani de la insurecția națională din Slovacia, la Bratislava a avut loc ședința festivă a Comitetului orașenesc al P.C. din Slovacia, Comitetului centrului universitar de partid și Comitetului orașenesc al Frontului național slovac.

Cu același prilej, la Ostrava a avut loc un miting la care a luat cuvântul A. Dubcek, prim-secretar al C.C. al P.C. din Slovacia, membru al Prezidiului C.C. al P.C. din Cehoslovacia.

SIRIA ȘI „IRAQ PETROLEUM CO.” DAMASC 29 (Agerpres). — Guvernul Siriei a anunțat duminică că a cerut companiei „Iraq Petroleum Co.” să participe la negocierile imediate privind sporirea taxelor percepute de Siria pentru folosirea de către această companie a conductelor de petrol care străbate teritoriul țării. Potrivit postului de radio Damasc, premierul sirian Yussef Zeayen a declarat că Siria a pierdut în ultimii zece ani milioane de lire, datorită taxelor neadevrate, plătite de companie.

DAMASC 29 (Agerpres). — Guvernul Siriei a anunțat duminică că a cerut companiei „Iraq Petroleum Co.” să participe la negocierile imediate privind sporirea taxelor percepute de Siria pentru folosirea de către această companie a conductelor de petrol care străbate teritoriul țării. Potrivit postului de radio Damasc, premierul sirian Yussef Zeayen a declarat că Siria a pierdut în ultimii zece ani milioane de lire, datorită taxelor neadevrate, plătite de companie.

SANTIAGO DE CHILE. În cursul vizitei pe care o întreprinde în Republica Chile, secretarul general al O.N.U., U Thant, a inaugurat luni la Santiago de Chile noul sediu al Comisiei economice a Națiunilor Unite pentru America Latină (C.E.P.A.L.), în prezența președintelui Republicii Chile, Eduardo Frei.

PEKIN. După cum anunță agenția China Nouă, la 29 august la Pekin a fost semnat acordul cu privire la colaborarea economică și tehnică dintre R. P. Chineză și R. D. Vietnam. Acordul a fost semnat de vicepremierul Consiliului de Stat al R. P. Chineze, Li Sien-nien, și de vicepreședintele Consiliului de Miniștri al R. D. Vietnam, Le Thanh Nghi, șeful delegației guvernamentale economice a R. D. Vietnam. În aceeași zi, delegația R. D. Vietnam a fost primită de Ciu En-lai, premierul Consiliului de Stat al R. P. Chineze.

ADDIS ABEBA. La Addis Abeba a fost dat publicității un comunicat comun, cu prilejul încheierii vizitei oficiale pe care președintele Franței, de Gaulle, a făcut-o în Etiopia. În ceea ce privește relațiile dintre cele două țări, comunicatul menționează că au fost încheiate o convenție culturală, precum și un acord cultural, științific și tehnic. Luni după-amiază, președintele de Gaulle a plecat din Addis Abeba spre Addis Ababa.

BERLIN. Vorbind la postul de radio „Deutschlandsender” din Berlin, Gerhard Danelius, președintele P.S.U.G. din Berlinul occidental, s-a ocupat de problemele economice ale Berlinului occidental. El a propus instituirea unei comisii alcătuite din reprezentanți ai Senatului vest-berlinez, Camerei deputaților, partidelor, comitetelor de întreprindere, sindicatelor și economistilor, care să elaboreze o concepție economică pentru Berlinul occidental.

BELGRAD. Cu prilejul vizitei întreprinse în R.S.F. Iugoslavia de S. A. Skacikov, președintele Comitetului de Stat al U.R.S.S. pentru relațiile economice externe, la Belgrad a fost semnat un acord care prevede colaborarea economică și tehnică între U.R.S.S. și Iugoslavia în construirea și extinderea capacităților unor obiective industriale din Iugoslavia, în principal din ramura metalurgiei fieroase și neferoase, precum și a energeticii.

ATENA. Duminică au sosit la Atena Stanko Todorov și Pencio Kubadinski, vicepreședinti ai Consiliului de Miniștri al R. P. Bulgaria, care vor face o vizită neoficială de câteva zile în Grecia.

TIRANA. Continuându-și turneul în R. P. Albania, ansamblul folcloric de amatori „Argesul” din Pitești a prezentat zilele acestea două spectacole la teatrul „Aleksandre Moisiu” din orasul Durrës. Agenția A.T.A. relatează că artiștii români s-au bucurat de succes.

SOFIA. La încheierea convorbirilor dintre delegațiile guvernamentale ale R.A.U. și R. P. Bulgaria, prilejuate de vizita în Bulgaria a delegației conduse de Abdel Mohsen Abul Nur, vicepreședinte al guvernului R.A.U., la Sofia au fost semnate un protocol referitor la colaborarea dintre cele două țări în domeniul agriculturii, un acord cu privire la ocroirea plantelor și o convenție de colaborare în domeniul medicinei veterinare.

N. SOCEC

AȚIUNI OFENSIVE ALE PATRIOTILOR SUD-VIETNAMEZI

SAIGON 29 (Agerpres). — După cum informează agențiile de presă, care continuă să transmită amănunte privind noile acțiuni ofensive ale patrioților sud-vietnamezi, 1500 de persoane au fost scoase din luptă în provincia Quang Nam în numai opt zile ale lunii august. În aceeași perioadă au fost distruse 13 vehicule militare și doborâte 23 de elicoptere.

În provincia Ba Ria, relatează agenția VNA, trupele australiene au suferit pierderi grele în urma atacurilor inițiate de unitățile patriotice, astfel încât numai în două zile ale lunii în curs 500 de persoane au fost scoase din luptă.

Agentele de presă informează că detașamente ale forțelor patriotice sud-vietnameze au atacat cu mortiere, duminică seara, aerodromul militar de la Vinh Long, situat la 100 km nord-vest de Saigon. Ca urmare a atacului, mai multe aparate aflate pe aerodrom au fost avariate. Tot duminică seara, relatează agenția France Presse, un necunoscut a aruncat la aproximativ 50 de m de clădirea președintelui Consiliului de Miniștri și de biroul personal al lui Cao Ky două grenade. S-a înregistrat numai un singur rănit.

Agencia de presă „Elberarea” anunță că în cursul operației „Hastings” din provincia Quang Tri, forțele F.N.E. au provocat celor 14 batalioane americane — saioneze pierderi, care s-au ridicat, după o primă apreciere, la 1000 de morți. De asemenea, patrioții au doborât și avariat peste 30 de avioane și elicoptere.

Încheierea festivităților prilejuate de aniversarea eliberării Parisului PARIS 29 — Corespondentul Agerpres, Georges Dascal, transmite: Duminică s-au încheiat în capitala Franței festivitățile prilejuate de împlinirea a 22 de ani

de la eliberarea Parisului. La gara Montparnasse, locul unde, cu 22 de ani în urmă, generalul von Scholtz, comandantul trupelor germane din Paris și regiunea pariziană, a semnat actul de capitulare, au fost rostite discursuri, urmate de manifestări culturale-artistice.

Printre personalitățile care au participat la această festivitate se aflau: André Tolle, președintele comitetului parizian de eliberare, colonelul Rol-Tanguy, șeful statului major al forțelor franceze din interior, Waldeck Rochet, secretar general al Partidului Comunist Francez, Edouard Depreux, secretar național al Partidului Socialist Unificat, și Georges Piette, reprezentantul Federației Partidului Socialist Francez din departamentul Sena.

CIND TRENURILE STAU PE LOC

Din capitala Canadei continuă să sosească știri referitoare la amploarea acțiune revendicativă a muncitorilor feroviarilor. După cum se știe, greve feroviari, începând vineri, s-a generalizat în întreaga țară, cuprinzând 110 000 de muncitori. În timp ce gările sînt pustii, aeroportul și autogările sînt asediate de călători, iar circulația pe sosele cunoste o intensitate deosebită. Ca urmare a încetării transportului feroviar, au încetat agențiile de presă, numeroși salariați nu au posibilitatea de a se prezenta la lucru, greve feroviariilor a început să paralizare treptat comunicațiile, industria, agricultura. Cercurile economice canadiene și-au exprimat îngrijorarea că greva va afecta serios livrările de minere de cupru, nichel și fier, putînd duce chiar la închiderea minelor. Agenția U.P.I. apreciază că pierderile provocate de grevă se ridică la 15 milioane dolari pe zi.

Izbucnită la 16 ani de la ultima grevă generală a muncitorilor feroviarilor, această nouă acțiune revendicativă reprezintă — după cum se exprimă ziarul englez „Financial Times” — „punctul culminant al nemulțumirilor muncitorești acumula-

te timp de mai multe luni”. De la începutul acestui an, arată ziarul, au avut loc numeroase greve într-o serie de sectoare-cheie ale economiei canadiene. Numai în ultima lună au declarat grevă 5 000 de țesători, 4 300 de muncitori de la fabricile de conserve de pește, 4 500 de muncitori de la șantierul hidrocentral din apropierea orașului Quebec, precum și 7 000 de muncitori constructori din provincia Columbia Britanică. Totalul zilelor-muncă pierdute în acest an este mult mai ridicat decît cel înregistrat în anul 1965.

După cum relatează ziarul „Canadian Tribune”, principala cauză a intensificării mișcărilor greviste în Canada decurge din nemulțumirile maselor muncitoare față de mărirea preturilor, sporirea tendințelor inflaționiste din economie și creșterea somajului, care a fost deosebit de pronunțată anul acesta.

N. SOCEC

O independență trunchiată

Trei protectorate britanice din Africa — Bechuanaland, Basutoland și Swaziland, totalizînd împreună 618 000 km pătrat — vor fi proclamate independente în toamna acestui an.

După îndelungate tratative, guvernul de la Londra a consimțit să accepte proiectul de constituție prezentat de actualul guvern al Bechuanalandului și, în sfîrșit, să stabilească data independenței celui mai mare din ultimele sale „protectorate” africane — 30 septembrie. Lecutorii țării privesc însă cu deslușite rezerve perspectivele ce li se deschid la dobîndirea independenței politice, după un secol de dominație colonială, în condițiile în care Bechuanalandul rămîne dependent din punct de vedere economic. Este de altfel semnificativ faptul că guvernul englez a hotărît să acorde independența țării înainte de organizarea unor alegeri libere fără amestec din afară, așa cum cere majoritatea populației.

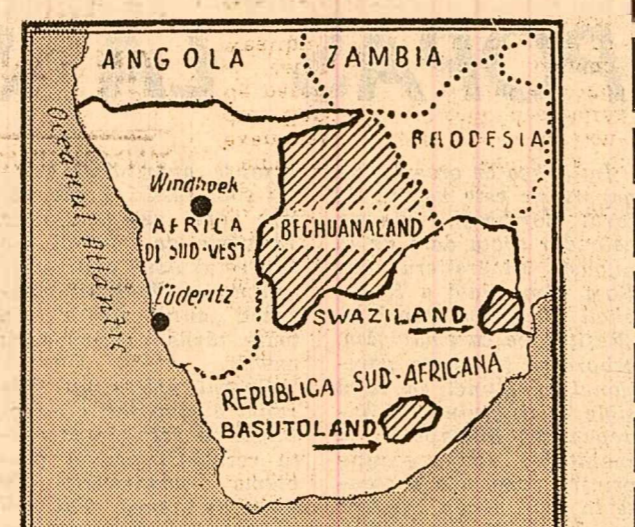
„Aceste manevre — a declarat Peter Dick Maruping, liderul partidului popular din Bechuanaland (partid de opoziție), reprezintă o sfidare a drepturilor și aspirațiilor poporului nostru la libertate și independență națională, deoarece Marea Britanie încearcă să mențină un guvern, fie și minoritar, care să opere în interesul englez.”

O conferință înaltă recent la Londra a fixat pentru 4 octombrie pro-

clamarea independenței Basutolandului. „O independență... dependentă”, remarca unul observatorilor Basutolandului sau Lesotho — cum va fi denumit după aceea — este cel mai mic și mai meridional „protectorat” britanic din cele trei aflate în Africa australă. El nu posedă decît foarte puține resurse naturale, iar industria este practic inexistentă. În linia marii, constituția Basutolandului a fost elaborată încă din mai 1964. Puterea executivă va fi exercitată de moștenitorii (șeful statului) care îl va numi pe primul ministru. Responsabilitatea ministerelor afacerilor externe, apărării și serviciilor publice va fi păstrată „temporar” de un reprezentant al guvernului britanic.

Recent o delegație de celor două partide de opoziție — partidul liberal și partidul liberaliștii (care împreună constituie majoritatea electorală din Basutoland) — a conferit la Addis Abeba cu secretarul general al Organizației Unității Africane și cu alte personalități din conducerea organizației, formulînd nemulțumiri în legătură cu acordurile perfectate la Londra și a cerut amînarea datei proclamării independenței Basutolandului „pentru a permite organizarea în prealabil a unor alegeri generale” și în același timp anularea din constituție a prerogativelor care asigură încă privilegiul pentru Marea Britanie.

Peste cîteva luni, gu-

vernul britanic va fi chemat să aprobe o nouă constituție, de data aceasta a Swazilandului. Cele două clauze principale ale acestei constituții vor face din Swaziland „o nouă Arăbie de sud”, după expresia unui comentator african. Guvernul va fi pus în imposibilitatea de a administra rezervele acestei țări cu un subsol foarte bogat, exploatarea acestuia rămînd o afacere privată a bătrînului rege Sobhuza, practic o marionetă în minile minorităților albe din această țară.

Pe de altă parte, vînturile noi state africane vor trebui să facă față unei amenințări crescînde din partea Republicii Sud-Africane, care vîntură mai mult ca oricînd tendințe anexioniste. Practic, locuitorii celor trei teritorii sînt „prizonierii” rasiștilor lui Verwoerd: 25 la sută din populația Basutolandului lucrează în minele de aur sud-africane; zece din miile de țărani din Bechuanaland sînt nevoiți, de asemenea, să emigreze în Africa de sud în căutare de lucru. „Admițînd, că cele trei protectorate își vor proclama politicele independențe, evidentă dependență economică față de Republica Sud-Africană va face ca suveranitatea țării să rămîna doar o noțiune teoretică”.

C. BENGALGER, 29